

**Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

**Государственные нормативы в области
архитектуры, градостроительства и строительства
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

ҒИМАРАТТАР МЕН ИМАРАТТАРДЫҢ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ

ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ

**ҚР ҚН 2.02-01-2014
СН РК 2.02-01-2014**

**Ресми басылым
Издание официальное**

**Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігі Құрылыс,
тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын
басқару комитеті**

**Комитет по делам строительства, жилищно-коммунального
хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства
национальной экономики Республики Казахстан**

Астана 2015

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 **ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «Монолитстрой-2011» ЖШС
- 2 **ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 **БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 **РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «Монолитстрой-2011»
- 2 **ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 **УТВЕРЖДЕН (ы) И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства Национальной экономики Республики Казахстан от 29.12.2014 № 156-НҚ с 1 июля 2015 года.

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі уәкілетті мемлекеттік органының рұқсатысыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ

1 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР.....	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР.....	2
4 МАҚСАТТАРЫ МЕН ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАР.....	4
4.1 Нормативтік талаптардың мақсаттары	4
4.2 Функционалдық талаптары	4
5 НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР.....	5
6 ҒИМАРАТТАР МЕН ИМАРАТТАРДЫҢ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТАЛАПТАРЫ.....	6
6.1 Құрылыс конструкцияларының өрт қауіпсіздігінің талаптары	6
6.2 Өртке қарсы тосқауылдарға талаптар.....	7
6.3 Ғимараттар мен имараттарға өрт қауіпсіздігінің талаптары	8
6.4 Ғимараттардың элементтерінің өрт қауіпсіздігінің талаптары	11
7 АДАМДАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАССЫЗ ЕТУ ТАЛАПТАРЫ...	13
7.1 Жалпы талаптар.....	13
7.2 Эвакуациялық и апаттық шығар есіктерге талаптар.....	13
7.3 Эвакуациялық жолдарға талаптар.....	14
7.4 Баспалдақтар мен баспалдақ торлары арқылы эвакуацияға талаптар.....	15
7.5 Лифтер мен лифт шахтыларына талаптар.....	16
8 АВТОМАТТЫҚ ӨРТСӨНДІРГІШ ҚОНДЫРҒЫЛАР, ДАБЫЛДАҒЫШТАР МЕН ӨРТ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАҒЫШТАР	17
8.1 Жобалауға жалпы талаптар.....	17
8.2 Өрт туралы хабарлағыштарға жалпы талаптар	20

КІРІСПЕ

Осы құжат Қазақстан Республикасының құрылыс саласын аумақтық және әлемдік әдеуметтік экономикалық жүйеге кіруге бағытталған нормалаудың параметрлік әдісіне сәйкес келетін құрылыс саласындағы нормативтік негізін рефоралау аясында орындалған.

ҚР ҚН «Ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігі» мыналардан тұрады:

- нормативтік талаптардың мақсаттары;
- функционалдық талаптар;
- жұмыс сипаттарына талаптар.

Осы Қазақстан Республикасының «Ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігі» құрылыс нормалары Қазақстан Республикасының «Ғимараттар мен имараттардың, құрылыс материалдары мен өнімдерінің қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» Техникалық регламентінің дәлелдік негізін қалайтын бірден-бір құжат болып табылады және құрылыс саласында халықаралық қарым-қатынастардағы техникалдық кедергілерді жоюға бағытталынған.

Талаптарды қоюды жасаған кезде бірнеше нысандарды жобалау, құрылысын салу мен пайдалануға арналған отандық және шетелдің нормативтік-әдістемелік материалдар зерттелді және сарапталды.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ҒИМАРАТТАР МЕН ИМАРАТТАРДЫҢ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ

ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНУ САЛАСЫ

1.1 Осы мемлекеттік норматив «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптары», «Нысандарды өрт қауіпсіздігін қорғаушы техникаларға қойылатын талаптар» және «Ғимараттарды, бөлмелер мен имараттарды автоматты өртсөндіргіш пен автоматты өрт дабыл бергішімен, хабарлағыштар мен өрт кезінде адамдардың эвакуациясын басқару жүйелерімен жабдықтау талаптары» Техникалық регламенттердің нұсқауларын жүзеге асыру мақсатында жасалынып, ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігін белгілейді.

1.2 Салынған ғимараттардың немесе олардағы жеке бөлмелердің функционалдық қолданылуын өзгерткенде, сонымен қатар көлемдік-жоспарлық және конструктивтік шешімдерді өзгерткенде бұл ғимараттар немесе бөлмелердің жаңа пайдаланылуына сәйкес осы құрылыс нормативтік құжаттың өртке қарсы қорғану талаптары орындалуы қажет.

1.3 Осы мемлекеттік нормативтің талаптары өрт қауіпсіздігі саласындағы басқада мемлекеттік нормативтер мен құжаттарында (салалық, арнайы) келтірілген өртке қарсы талаптарымен толықтырылады және дәлденеді.

1.4 Арнайы қолданылымдағы ғимараттарға (жарылғыш заттар өндіретін және сақтайтын, әскери қолданылатын, атом электр станциялары мен басқа ядролық реакторлары бар нысандар, жерасты имараттары, метрополитендер мен тау қуыстары, өте күрделі және ерекше нысандар, өрт деполары) 6 бөлімде келтірілген талаптар қолданылмайды.

2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы құрылыс нормаларын қолдану үшін келесі нормативтік актілер мен нормативтік құжаттар қажет:

Техникалық регламент «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптары». Қазақстан Республикасы Үкіметінің жарлығымен 16.01. 2009 ж. бекітілген, № 14.

Техникалық регламент «Нысандарды қорғауға арналған өрт қауіпсіздік техникасына қойылатын талаптар». Қазақстан Республикасы Үкіметінің жарлығымен 16.01 2009 ж. бекітілген, № 16.

Техникалық регламент «Ғимараттарды, бөлмелерді және имараттарды автоматты өрт дабылқаққыш жүйелермен, автоматты өртсөндіргіш қондырғылар және адамдарды өрт туралы жариялағышпен жабдықтау талаптары». Қазақстан Республикасы Үкіметінің жарлығымен 29.08 2008 ж. бекітілген.

Ресми басылым

ҚР ҚН 2.02-01-2014

Техникалық регламент «Басқа материалдардан жасалған конструкциялардың қауіпсіздігіне талаптар». Қазақстан Республикасы Үкіметінің жарлығымен 31.12 2008 ж. бекітілген, № 1351.

Техникалық регламент «Талаптары к қауіпсіздігі ағаш конструкциялардың. Қазақстан Республикасы Үкіметінің жарлығымен 26.12 2008 ж. бекітілген, № 1265.

Электроқондырғыларды орнату ережелері. Қазақстан Республикасы Үкіметінің жарлығымен 24.10. 2012 ж. бекітілген, № 1355.

ҚР ҚН 1.01-01-2011 Сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы мемлекеттік нормативтер. Негізгі ережелер.

ҚР ҚН 1.02-03-2011 Құрылысқа арналған жобалау құжаттамасын әзірлеу, келісу, бекіту және құрамының тәртібі.

ҚР ҚН 2.01-01-2013 Құрылыс конструкцияларын тот басудан қорғау.

ҚР ҚН 2.04-01-2011 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

ҚР ҚН 3.01-03-2011 Өнеркәсіптік кәсіпорындардың бас жоспарлары.

ҚР ҚН 4.01-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры мен кәрізі.

ҚР ҚН 4.02-01-2011 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

ҚР ҚН 4.04-07-2013 Электр-техникалық құрылғылар.

ҚР ҚН 5.03-07-2013 Күш түсетін және қоршау конструкциялары.

МемСТ 21130-75 Электротехникалық бұйымдар. Жерге қосатын қысқыштар мен белгілері.

ЕСКЕРТУ Осы Мемлекеттік нормативтерді қолданғанда жыл сайын басылатын ағымдағы жылда ақпараттық тізімдер мен бағдарламалар, ай сайын басылатын ақпараттық бюллетендер мен көрсеткіштерге сәйкес, ағымдағы жылы басылып шыққан сілтеме жасалған нормативтік құжаттардың қолданыста екендігін тексерген жөн.

Егер сілтемедегі құжаттар ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы Мемлекеттік нормативтерді қолданғанда ауыстырылған (өзгертілген) құжаттарды басшылыққа алу керек.

Егер сілтемедегі құжаттар өзгеріссіз күшін жойса, онда сілтеме жасалған талап осы сілтемені қамтымайтын бөлігінде қолданылады.

3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы құрылыс нормаларында ҚР ҚН 1.01-01 сәйкес көрсетілген терминдер, сонымен қатар қосымша анықтаулар қолданылады:

3.1 **Өрт:** Қоғам мен мемлекеттің мүддесіне, адамдардың денсаулығы мен өміріне зиян келтіретін, материалдық шығын келтіретін басқарылмайтын жану процессі

3.2 **Апаттық шығар есіктер:** Эвакуация жолына, тікелей сыртқа немесе қауіпсіз аймаққа алып баратын есік, люк немесе басқа шығар есіктер, олар адамдарды құтқару үшін қосымша шығар есіктер ретінде қолданылады.

3.3 **Жану:** Заттың тотығуының экзотермиялық реакциясы, кем дегенде үш фактор арқылы анықталады: жалынмен, жарықтанумен және түтін бөліп шығарумен

3.4 **Өрт қаупі:** Өрттің болу мүмкіндігі және (немесе) дамуы

3.5 **Ғимараттардың өрт қаупі:** Өрттің болу мүмкіндігімен және күтілетін шығын мәнімен сипатталатын нысандардың күйі

3.6 Оттан қорғау: Арнайы өңдеу немесе жағу жолымен материалдардың және конструкциялардың өрт қаупін азайту.

3.7 Отқа төзімділік: Құрылыс материалдары мен конструкциялардың оттың таралуын азайта алу қабілеті, сонымен қатар өрттің жоғары температура жағдайында қажетті эксплуатациялық сапаларын сақтауы. Отқа төзімділік шектерімен с өнеркәсіптік ипатталады.

ЕСКЕРТУ Құрылыс материалдары мен конструкциялардың отқа төзімділік шегі стандарттық әдіспен оларды отпен сынау жолмен анықталады және стандартты өрттің конструкцияға әсері оның келесі күйінің шегіне жеткенінше уақытпен (сағатпен не минуттармен) есептеледі:

- салмақ көтере алатын мүмкіндігін жоғалтуы (құлауы не иілуі);
- жанбайтын беттің температурасының орташа 160 °С артуы немесе бастапқы температурамен салыстырғанда оның кез келген нүктесінде 190 °С артуы не конструкцияны сынағанға дейінгі температурасына тәуелсіз 220 °С артуы;
- конструкцияда жану мен жалынның өнімдері еніп кететін жырықтар мен тесіктердің пайда болуы;
- күш түспеген конструкцияның сынау кезінде критикалық температураға жетуі

3.8 Өрттің қауіпті факторлары: Әсері адамның жаралануына, улануына немесе өліміне, сонымен қатар материалдық шығынға алып келетін өрт факторы;

ЕСКЕРТУ Өрттің қауіпті факторларына жатады: жалын мен ұшқын; қоршаған орта температурасының артуы; түтіндеуі; газ ортасының құрамының өзгеруі; жанудың улы өнімдері мен термиялық ыдыраулар; оттегінің мөлшерінің азаюы.

3.9 Өрт көзі: Өрттің бастапқа басталу орны.

3.10 Өрт қауіпсіздігі: Өрттен адамдардың, мүліктің, жекеменшіктің, қоғам мен мемлекеттің қорғану дәрежесі.

3.11 Өрт жүктемесі: Өрт кезінде бірлік ауданнан бөлмеге (ғимаратқа) бөлініп шығатын жылу мөлшері.

3.12 Өрт бөліктері: Бөлігі ғимараттар, выделяемая өртке қарсыыми тосқауылми (қабырғалармен, зонами, жабындарыми) с целью ограничения возможной ауданы өртті и қамтамассыз ету шарттарын үшін его ликвидации.

3.13 Противодымная қорғау: Комплекс организационных шаралардың и технических құралдар, направленных на предотвращение әсеріа на адамдардың дыма, арттырылған температуры и токсичных продуктов горения.

3.14 Өртке қарсыая тосқауыл: Конструкция (қабырға, қалқан, жабынды) или объемный элемент (тамбур-шлюз), арналған үшін ограничения таралуа қауіптіх факторов өртті в смежные с горящим бөлмелер в течение нормаланғаного уақыт. Заполнителями ойықтаров в өртке қарсыых тосқауылх могут служить өртке қарсыые есіктер (ворота, окна, люки).

3.15 Жолы эвакуации: Қауіпсіз при эвакуации адамдардың жолы, алып баратын к эвакуациялық шығар есіктеру.

3.16 Жүйелер өрт қауіпсіздігі: Комплекс организационных шаралардың и

технических құралдар, направленных на предотвращение өртті и ущерба от него.

3.17 Өртке қарсы қорғау жүйелері: Адамдарға өрттің қауіпті факторларының әсерін болдырмау мен одан боатын материалдық шығын шамасын азайтуға бағытталған ұйымдық шаралар мен техникалық құралдардың жиыны.

3.18 Өрт қауіпсіздігіне талаптар: Өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсаттарында Қазақстан Республикасы заңдылығымен, мемлекеттік өкілетті органымен бейілген нормативтік актілермен анықталған арнайы әлеуметтік және техникалық сипаттаға шарттары.

3.19 Эвакуациялық шығар есіктер: Өрт кезінде қауіпсіз аумаққа алып баратын шығар есіктер.

3.20 Өрт кезінде адамдарды эвакуациялау: Өрттің қауіпті факторларының әсері бар аумақтан адамдардың амалсыз қозғалысы.

4 МАҚСАТТАРЫ МЕН ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАРЫ

4.1 Нормативтік талаптардың мақсаттары

Осы нормативтік құжаттың мақсаттары жобалау, құрылысын салу мен пайдалану, қайта жөндеу, жөндеу мен функционалдық қолдануын өзгерту кезінде ғимараттар мен имараттарға қойылатын өртке қарсы талаптарды келтіру; ғимараттар мен имараттардың өрттен қорғау талаптарын оны қорғау мақсатындағы түрде айқындау; өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ететін құралдар мен әдістеріне және тағы басқа талаптарын келтіру, ең басты бағыты ретінде өрт кезінде адамдардың қауіпсіздігін, олардың денсаулығы мен өмірін қорғауды, сонымен бірге материалды құндылықтарды аман алып қалуды қамтамасыз ету.

4.2 Функционалдық талаптар

4.2.1 Ғимараттар мен имараттарды жобалағанда, құрылысын салғанда, кеңейткенде, техникалық қайта жабдықтағанда, жаңалағанда, күрделі жөндеген кезде отқа төзімділік шектері талаптарына сай келетін құрылыс материалдары мен конструктивтік элементтер қолданылуы қажет, жану ауданын, тездігін және ұзақтығын шектейтін көлемді-жобалық және конструктивтік шешімдер қабылданып, ұйымдастыру-техникалық шаралар ескерілуі қажет, осы кешенді талаптарды орындау нәтижесінде өрттен болатын адамдардың денсаулығына және материалдық құндылықтарға келетін зиянды мүмкіндігінше ең жоғары дәрежеде азайтуға алып келеді.

4.2.2 Ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету бірінші ретте адамдардың денсаулығы мен өмірін сақтап қалуға бағытталуы қажет.

4.2.3 Ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігін жобалық, техникалық, технологиялық және ұйымдық шараларды жүзеге асырумен қамтамасыз ету қоршаған орта мен табиғи орта экологиясын қорғау талаптарын ескеру арқылы орындалуы қажет.

4.2.4 Ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету осы нысандардың функционалдық қолданылуын, ғимараттардың құрылыс

конструкцияларының, материалдарының және элементтерінің өрт төзімділігін, эвакуациялық жолдарын, шығар есіктерін, өрт бөліктерін, автоматтық өртсөндіргіш жүйелері мен дабыл бергіші, өртсөндіргіш техникалық құралдарын және тағы басқаларын жобалау кезінде ескеріп жүргізілуі қажет.

4.2.5 Ғимараттар мен имараттардың өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін өрт техникаларының, техникалық, құтқарушы және медициналық жедел көмектің осы нысандарға кедергісіз жете алуына өтетін жерлер, өткелдер мен жолдарды жобалау қажет.

5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

5.1 Өрт бола қалған жағдайда ғимараттарда конструктивтік, көлемді-жоспарлық және инженерлік-техникалық шешімдер қарастырылуы қажет, мыналарды қамтамасыз ететін:

- белгілі уақыт аралығында ғимараттардың талап етілетін дәрежесі бойынша отқа төзімділік шектерімен анықталатын олардың жалпы тұрақтылығы мен алғашқы өлшемдерінің өзгеріссіз қалуы;

- адамдардың өмірі мен денсаулығына өрттің қауіпті факторларынан әсерлері салдарынан болатын қауіптердің алдын ала мүмкіндігінше оларды жасы мен халінің күйіне қарамастан сыртқа ғимараттың жанындағы алаңшаға шығару;

- ғимараттардан адамдарды мүмкіндігінше құтқару, ал оқыс жағдайда олар отырған бөлмелерден алып шығу;

- мүмкіндігінше өртке қарсы бөлімнің жеке құрамын кіргізу және өртсөндіргіш құралдарды өрт көзіне жеткізу, сонымен қатар адамдар мен материалдық құндылықтарды құтқарудың шараларын қолдану;

- өрттің жағын орналасқан ғимараттарға таралуын болдырмау;

- тура не қосалқы материалдық шығындардың мүмкіндігінше максималды аз болуына шаралар қолдану, ғимараттың өзін де ескере отырып.

5.2 Ғимараттарды пайдаланған кезде жобалау құжатының құрамында ҚР ҚН 1.02-03-2011 «Құрылысқа арналған жобалау құжаттамасын әзірлеу, келісу, бекіту және құрамының тәртібі» талаптарымен қоса өртке қарсы талаптарды орындауды қажет етуші бөлім қарастырылуы қажет.

5.3 Нысандардың өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйелеріне талаптар, өртті болдырмау, өртке қарсы қорғаныс шаралары Техникалық регламенттің «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптары» 3.1. Бөлімінде келтірілген.

5.4 Қала мен ауылдық тұратын жерлерді жобалаған кезде, қалақұрылыс қызметіне, ұйымдастыру-техникалық шаралардың жүйелеріне, қала мен ауылдық тұрғындар тұратын жерлердің аумағында ғимараттар мен имараттардың өртке қарсы ара қашықтық аралығына қойылатын өрт қауіпсіздігінің талаптары «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптарының» Техникалық регламенттің 3.1 және 3.2 бөлімдерінде және «Ғимараттардың, имараттардың және жанындағы аумақтардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар» Техникалық регламентінде келтірілген.

5.5 Ғимараттар мен имараттарды жобалаған кезде өрт қауіпсіздігінің жалпы

талаптары ғимараттардың, имараттардың және құрылымының құрылысын салғанда, ғимараттардың, имараттардың және өрт бөліктерінің отқа төзімділік шектері мен өрт қауіпсіздігі бойынша, ғимараттардың, имараттардың және өрт бөліктерінің ішінде өрттің таралуын шектеуге, эвакуациялық жолдарына, эвакуациялық және апаттық шығар есіктерге, өрттен құтқаруды қамтамасыз ететін бөлімдердің қызметіне қойылатын талаптары және құрылыс-құрастыру, отпен жұмыс істеудің өрт қауіпсіздігін қамтамасыз ету жүйелерінің құрамы мен функционалдық сипаттары «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптары» Техникалық регламенттің 3.3 Бөлімінде келтірілген.

5.6 Өндірістік нысандарға, өндіріс нысандарының бас жоспарларына және өндіріс нысандарының өрт тәуекелі үшін нормативтік мәндеріне қойылатын өрт қауіпсіздігінің талаптары «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптары» Техникалық регламенттің 3.4 Бөлімінде келтірілген.

5.7 Нысандарды пайдаланғанда және нысандарда өрт қауіпсіздігі шараларын ұйымдастыруды қамтамасыз ету мен мазмұны бойынша:

- тұрғын жерлер мен мекемелер аумақтарының;
- ғимараттардың, имараттардың және құрылымдардың;
- эвакуациялық жолдар мен шығар есіктердің;
- электр қондырғыларының ғимараттары, имараттары мен құрылымдардың;
- ғимараттары, имараттары мен құрылымдардың жылыту мен ауа алмастыру

жүйелерінің;

- ғимараттары, имараттары мен құрылымдардың инженерлік жабдықтарының;
- өртке қарсы сумен қамтамасыз ету көздерінің;

- өрт техникаларын орналастыру мен күтудің өрт қауіпсіздігінің талаптары «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптары» Техникалық регламенттің 3.5 Бөлімінде және Қазақстан Республикасының «Өрт қауіпсіздігінің Ережелерінде» келтірілген.

6 ҒИМАРАТТАР МЕН ИМАРАТТАРДЫҢ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ ТАЛАПТАРЫ

6.1 Құрылыс конструкцияларына өртке қарсы талаптары

6.1.1 Ғимараттар мен имараттарды жобалағанда және құрылысын салған кезде конструкциялардың, бөлмелердің, ғимараттардың элементтерінің және оның басқа бөліктерінің отқа төзімділігі мен өрт қауіпсіздігі өрт-техникалық классификациясының талаптарына сәйкес болуы қажет.

6.1.2 Өртке қарсы бөгеттердің өрттің қауіпті факторларының таралуын болдырмауы бойынша, сонымен қатар отқа төзімділігі бойынша нысанның қолдану мақсатына сай болуы қажет, бұл құрылыс конструкциялары мен осы бөгеттердегі ойықтарды толтыру үшін қажетті отқа төзімділігі мен өрт қауіпсіздігі классы бар материалдарды таңдау үшін қажет.

6.1.3 Құрылыс конструкциялардың отқа төзімділік шегі конструкцияның функционалдық қолданылуын ескере отырып уақыт бойынша (минуттармен) стандартты температуралық режимде отпен сынаудан бастап осы конструкция үшін бір не қатарынан бірнеше нормаланған отқа төзімділік шектік күйлерімен анықтайды.

Құрылыс конструкциялары үшін отқа төзімділік шегі мен олардың шартты белгіленуін ГОСТқа сәйкес анықтайды.

6.1.4 Қатайтудың түйіскен жерлерінің және құрылыс конструкциялардың өзара жанасулары аралығында отқа төзімділік шегі біріктірілген құрылыс конструкциялардың талап етілген ең аз отқа төзімділік шегінен аз болмауы қажет және біріктірілген құрылыс конструкциялардың отқа төзімділік шектерін бағалау аясында анықталады. Басқа конструкцияларға тіреу болатын конструкцияның R белгісі бойынша отқа төзімділік шегі тіректегі конструкцияның отқа төзімділік шектерінен аз болмауы қажет.

6.1.5 Құрылыс конструкциялары жанудың жасырын таралуына жол бермеуі қажет.

Ғимараттардың қабырғаларында, қалқандарда, жабындарда және жабуларда, сонымен қатар олардың түйіскен жерлерінде жанғыш материалдармен шектелген кеуектер қалдыруға болмайды, толық қима ауданы бар элементтермен бөлінген немесе саңлаусыз жанбайтын қалың материалдармен қапталған кеуектерден басқасы.

Осы талаптар сыртқы жылулық оқшауларға және ғимараттардың безендірулеріне таралмайды.

6.1.6 Отқа төзімділік шектері I - III дәрежесіндегі ғимараттар мен имараттарда, аз қабатты тұрғын үйлерді есептемегенде, сыртқы қабырғаларды жанғыштығы Г2 - Г4 топтарына жататын материалдармен безендіруге рұқсат етілмейді, ал функционалдық өрт қаупі үшін Ф1.1 и Ф4.1 ғимараттарда қаптау, безендіру мен жылулық оқшаулау үшін К0 класындағы жанбайтын материалдардан жасалған фасадтық жүйелер қолданылуы қажет.

6.1.7 Құрылыс конструкциялардың отқа төзімділік шектері нормаланған кабелдермен, құбырлармен, ауа жолдарымен және басқа технологиялық жабдықтармен түйіскен жерлерінің отқа төзімділік шегі қиылысқан конструкциялардың берілген шегтерінен аз болмауы қажет.

6.1.8 Жабындарының и жабуларын отқа төзімділік шектерін арттыру үшін қолданылатын ілінбелі төбелердің өрт қаупі бойынша шектері осы жабындар мен жабуларға қойылатын талаптарға сәйкес болуы қажет.

Ілінбелі төбелері мен фальшедендері бар бөлмелердің өртке қарсы қалқандары олардың арасындағы кеңістікті бөліп тұруы қажет.

Ілінбелі төбелері мен фальшедендер артындағы кеңістікте жанғыш газдар, шаң ауа қоспаларын, сұйықтар мен материалдарды тасымалдайтын каналдар мен құбырларды орналастыру рұқсат етілмейді.

Ілінбелі төбелері мен фальшедендерді А және Б категориялы бөлмелерде қолдану рұқсат етілмейді.

6.1.9 Эвакуация жолдары (жалпы коридор, холлдар, фойе, вестибюльдер, галереялар) еденнен жабындарға дейін қарастырылған қабырғалармен немесе қалқандармен ерекшеленуі қажет.

Осы қабырғалар мен қалқандар сыртқы қабырғалардың бітеу бөліктеріне жанасуы қажет және есіктермен, люктермен, жарық өткізетін конструкциялармен және тағы басқалармен толтырылмаған ашық ойықтары болмауы керек. Осы қабырғалар мен қалқандар инженерлік коммуникациялармен түйіскен жерлері НГ тобындағы материалдармен саңлаусыздануы қажет.

6.2 Өртке қарсы тосқауылдарға талаптар

6.2.1 Ғимараттардың, имараттардың және өрт бөліктерінің шегінде өртке қарсы тосқауыл функциясын орындайтын құрылыс конструкцияларына өртке қарсы қабырғалар, қалқандар мен жабындар, өртке қарсы қорғаныштар, перделер мен экрандар жатады.

6.2.2 Өртке қарсы тосқауылдар отқа төзімділік пен өрт қаупімен сипатталады. Өртке қарсы тосқауылдар отқа төзімділігі олардың элементтерінің отқа төзімділігімен анықталады:

- қоршаулық бөліктерінің;
- тосқауылдардың тұрақтылығын қамтамасыз ететін конструкциялардың;
- ол сүйенетін конструкциялардың;
- түйісе бекітілген жерлерінің және жанасулар конструкциялардың.

Өртке қарсы тосқауылдардың тұрақтылығын қамтамасыз ететін конструкциялардың отқа төзімділік шегі, ол сүйенетін конструкциялардың, сонымен қатар конструкциялардың түйісе бекітілген жерлерінің өзара R белгісімен, ал түйіскен жерлерінің жанасулары EI белгісімен анықталатын, өртке қарсы тосқауылдардың отқа төзімділік шектерінен шектері аз болмауы қажет.

Өртке қарсы тосқауылдардың өрт қаупі оның тұрақтылығын қамтамасыз ететін конструкциялар мен түйісе бекітілген жерлері бар қоршаулық бөліктерінің өрт қаупімен анықталады.

6.2.3 Қалқандар, төбе жабындары мен и тамбур-шлюз жабындары өртке қарсы параметрлері бойынша «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптар» Техникалық регламенттің 15 Қосымшасында келтірілген талаптарға сай болуы қажет.

6.2.4 Лифт шахталарының қоршауларын есептемегенде өртке қарсы тосқауылдардың ойықтарының жалпы ауданы олардың ауданының төрттен бір бөлігінен аспауы қажет.

Егер ойықтарды толықтырушыларының отқа төзімділік шектерінің нормаланған мәндері өртке қарсы тосқауылдардың отқа төзімділік шектеріне сәйкес аз емес етіп қарастырылса, өртке қарсы тосқауылдардың ойықтарының жалпы ауданы нормаланбайды.

6.2.5 Сыртқы қабырғаларды ленталы әйнектелген жанғыш емес материалдардан салғанда өртке қарсы қабырғаларды әйнекпен бөлу қажет.

6.2.6 Өртке қарсы жабындар жанбайтын материалдардан саңылаусыз жасалған сыртқы қабырғаларға жанасуы қажет, және олардың отқа төзімділік шегі жанасушы қабырғаның отқа төзімділік шегінен кем болмауы қажет.

6.3 Ғимараттар мен имараттарға қойылатын өртке қарсы талаптары

6.3.1 Ғимараттар, имараттар, сонымен қатар өрт бөліктері отқа төзімділік шектерінің дәрежесі бойынша, конструктивтік кластары мен өрт қаупі функционалдығы бойынша бөлінеді.

6.3.2 Ғимараттардың салмақ түсетін элементтерінде кезеңді алмастыру мүмкіндігін болдырмайтын немесе алмастыратын жерлерінде, сонымен қатар олардың

күйін бақылауды болдырмайтын оттан қорғағыш жабуды және сіңірмені қолдану рұқсат етілмейді.

6.3.3 Ғимараттардың қоршау конструкцияларындағы ойық толтырушыларының (есіктер, қақпалар, терезелер мен люктер), сонымен қатар фонарларының, оның ішінде жоғары жақтағы, және басқа жабулардың жарық өткізетін бөліктерінің отқа төзімділік шегі мен өрт қауіптілік кластары нормаланбайды, «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптар» Техникалық регламенттің 227 п. сәйкес өртке қарсы тосқауылдардың ойық толтырушыларына қатысты және ерекше жағдайлардан басқа.

6.3.4 Арнайы келісілген жағдайлардан басқа отқа төзімділік шектерінің барлық дәрежесіндегі ғимараттарда шатыр жабулары конструкцияларының отқа төзімділік шегі мен өрт қауіптілік кластары нормаланбайды.

6.3.5 Ғимаратты өрт бөліктеріне бөлетін өртке қарсы қабырғаларды ғимараттардың немесе өртке қарсы 1-түрдегі жабындарының бар биіктігіне қалануы қажет және өрт көзі жағынан ғимараттар конструкциялардың құлауынан жанында орналасқан өрт бөліктеріне горизонтал бағытпен өрттің таралмауын қамтамасыз етуі қажет.

Өрт бөліктерін әр биіктікпен бөлгенде өртке қарсы бөлік ретінде ең биік қабырға алынуы қажет. Әртүрлі ені бар өрт бөліктерін бөлгенде өртке қарсы бөлік ретінде ең енді қабырға алынуы қажет.

6.3.6 Өрт техникалары өту үшін немесе өрт тікұшақтарының апаттық-құтқарушыларына арналған алаңшасын салу үшін қолданылатын ғимараттардың жабулар бөліктерінің отқа төзімділік шегі REI 60, өрт қаупі K0 класынан аз болмауы қажет.

Эвакуациялық шығар есіктерді қолданыстағы жабынды үстінде немесе жабындар бөлігінде арнайы жасақталған жерде орналастырғанда, адамдарды орналастыру үшін арналған жабындар бөлігі жанбайтын материалдардан жасалуы қажет.

6.3.7 Ғимараттар аралығында өтетін жерлердің белгілі дәрежедегі отқа төзімділік шектері бар конструкциялардың отқа төзімділік шегі осындай дәрежедегі отқа төзімділік шектері бар ғимараттардың сәйкес конструкцияларына қойылатын талаптарына сәйкес болуы қажет.

Өтетін жермен қосылған ғимараттардың (корпустардың) отқа төзімділік шектері дәрежесі әртүрлі болғанда өтетін жерлер конструкцияның отқа төзімділік шектері ғимараттардың осы конструкцияларының артық дәрежесіне қойылатын талаптарына сәйкес болуы қажет. Өтетін жерлерді НГ материалдардан жасау қажет.

6.3.8 Ғимаратта өртке қарсы тосқауылдармен бөлінген функционалдық өрт қаупі әртүрлі бөліктер бар болса, сәйкес функционалдық өрт қаупі бар ғимараттарға қойылатын талаптарға әрбір осы бөлік өртке қарсы тұруымен сәйкес жауапты болуы қажет.

6.3.9 Құрылыс конструкциялары жанудың жасырын таралуына жол бермеуі қажет. Ғимараттардың қабырғаларында, қалқандарында, жабындарында және жабуларында және басқа қоршау конструкцияларында Г3 және Г4 тобындағы материалдармен оқшауланған бос жерлерден басқа тұйықталған кеңістіктер қарастыруға рұқсат етілмейді:

- жабындар мен жабулардың бүтін диафрагмалармен бөлінген ағаш конструкцияларында, сонымен қатар олардың ішкі қабырғаларының бойында;
- металл профилденген қаңылтыр аралығында және будан оқшаулағыш қабатының

артында НГ, Г1, Г2 тобындағы материалдан жасалған жылытқыш орналасқан жағдайында будан оқшаулағыш қабатының аралығында.

Жылытқыш Г3 және Г4 тобындағы материалдардан жасалса (сонымен қатар будан оқшаулағыш қабатынсыз), бұл бос жерлер қаңылтыр шеттері бойымен НГ, Г1, Г2 тобындағы материалмен ұзынынан төрттен бір метрден кем емес толтырылуы қажет болуы;

- К0 тобындағы конструкциялардың аралығында және осы конструкцияларды бүтін диафрагмалармен бөліктерге бөлген жағдайында бөлмелердің жағынан олардың қаптамалары Г3 немесе Г4 тобындағы материалдардан жасалғанда;

6.3.10 Құрылыс конструкцияның бекітулері түйіскен жерлерінің, сонымен қатар жабындардың бекітулері түйіскен жерлерінің нормаланған отқа төзімділік шегі, R белгісі бойынша конструкцияның өзінің талап етілген отқа төзімділік шектерінен аз болмауы қажет.

6.3.11 Кеңістіксіз шатырларда төбесін брондалған қара қағазбен жабу қажет немесе тас қиыршықтарымен немесе нормаланған ауданы бар өртке қарсы белбеулерге бөлінген бөліктерден тұруы қажет.

Өртке қарсы белбеулер жанғыштығы Г3 немесе Г4 тобындағы материалдардан жасалған шатырлы жабуларын негізі астымен осы материалдардың барлық қалыңдығында қиып өтулері қажет (сонымен қатар жылуоқшаулағышты).

6.3.12 Конструкциялардың ашық беттеріне жағылған оттан қорғағыш құралдары конструкциялардың беттік қабаттарының материалдарына қойылатын талаптарына сәйкес болуы қажет және конструкцияның өрт қаупінен қорғануын арттыруы қажет.

Өрт кезінде оттан қорғағыш жабулардың көлемінің (қалыңдығы) артуы олардың бүлінуі деп есептелмейді.

Конструкциялардың отқа төзімділік шектерін арттыру үшін немесе өрт қаупі класын азайту үшін кезеңді алмастыру немесе оттан қорғағыш жабулар мен жағуларды қалпына келтіру мүмкіндігін болдырмайтын жерлерде мұндай құралдарды қолдану рұқсат етілмейді.

6.3.13 Каналдар, шахталар мен коммуникациялар өтетін қуыстардың қоршау конструкциялары 1-түрдегі өртке қарсы қалқан мен 3-түрдегі жабындарға қойылатын талаптарға сәйкес болуы қажет.

6.3.14 Жертөле не цоколдық қабатта баспалдақтар өрт кезінде ауа жіберетін тамбур-шлюзі қондырылған 1-түрдегі өртке қарсы қалқанмен қоршалуы қажет.

6.3.15 2-го түрдегі баспалдақтар немесе эскалатор орналасқана бөлме оған жанасқан коридорлар мен басқа бөлмелерден 1-түрдегі өртке қарсы қалқанмен оқшаулануы қажет.

6.3.16 Отқа төзімділік шектерінің барлық дәрежесіндегі ғимараттарда (отқа төзімділік шектері V дәрежелі ғимараттардан басқасы) шатыр жабуларындағы итарқалары мен торлары оттан қорғағыш өңдеуден өтулері қажет.

6.3.17 Отқа төзімділік шектерінің барлық дәрежесіндегі ғимараттарда (отқа төзімділік шектері V дәрежелі ғимараттардан басқасы) облицовку внешних поверхностей сыртқы қабырғалардың сырт бетінің қаптамаларын жанғыш материалдардан жасауға рұқсат етілмейді.

6.3.18 Өртке қарсы су құбыры мен басқа тұрақты өртсөндіргіш құралдарды құру қажеттілігін ғимараттардың отқа төзімділік шектері дәрежесіне, конструктивтік және функционалдық өрт қаупіне, өрттен жарылыс қаупіне және өрт жүктемесі шамасының уақытқа тәуелділігінен қарастыру қажет.

6.3.19 Ғимараттардың өртке қарсы сумен қамтамасыз ету жүйелеріне өртке қарсы бөлімдер мен олардың қондырғылары үшін кепілді жетімділік қамтамасыз етілуі қажет.

6.4 Ғимараттардың элементтеріне өртке қарсы талаптар

6.4.1 Түтін жойғыш жүйелерінде жоғарғы жарық фонарларын қолданғанда өрт жағдайында ашылуы үшін автоматтық, қашықтықтан және қолдан қосылатын желі болуы қажет, ал силикатты әйнек қолданғанда сонымен қатар астынан қорғаныш торы болуы қажет.

6.4.2 Өрт кезінде:

- лифтер автоматты түрде бірінші қабат түсуі қажет және тоқтатылып тасталуы қажет (өрт лифтерінен басқасы);

- эскалатор желісі ғимаратта қондырылған кез келген өрт дабыл бергіштердің автоматты түрде өшуі қажет, сонымен қатар өртке қарсы қорғау жүйелерінің (ӨҚЖ) орталық басқару пультінің (ОБП) сигналынан да.

6.4.3 ӨҚЖ ОБП электрмен қамту 1-категориялы сенімділікте қарастырылған болуы қажет.

ӨҚЖ ОБП жақын арадағы мемлекеттік өртке қарсы бөлімше қызметімен тікелей телефон байланысы болуы қажет.

6.4.4 Екі және одан артық қабаттары бар жертөлелер «Ғимараттарды, бөлмелерді және имараттарды автоматтық өртсөндіргіш жүйелермен және автоматты өрт дабыл бергіштермен, хабарлағыштармен жабдықтау және өрт кезінде адамдардың эвакуациясын басқару бойынша талаптар» техникалық регламентке және осы мемлекеттік нормативке сәйкес автоматтық өртсөндіргіш қондырғыларымен және басқа өртке қарсы қорғау құралдарымен қорғалған болуы қажет.

6.4.5 Отқа төзімділік шектері ерекше дәрежелі ғимараттарда:

- эвакуация жолдарындағы қонақ уй бөлмелерінің (апартаменттерінің, пәтерлерінің) шығар есіктерінде; төменгі жағынан басқа, жабылатын жерлерінде тығыздамалар болуы қажет, олардың отқа төзімділік шектері жарты сағаттан аз болмауы қажет;

- баспалдақ торларын есіктерінің бүтіндігін жоғалту белгісі бойынша отқа төзімділік шегі бір сағаттан аз болмауы қажет;

- коммуникациялық шахта есіктері (люктері) өртке төзімді орындалуы қажет, ал отқа төзімділік шегі сағаттың төрттен үш бөлігінен аз болмауы қажет.

- басқа жағдайда есіктердің отқа төзімділік шегі нормаланбайды.

6.4.6 Әдетті жағдайда эвакуация жолдарындағы айқара ашылмалы қалқандар ашық болуы қажет және және иметь: қолдан, автоматтық (түтіндік өрт дабыл бергіштерінен) және ӨҚЖ ОБПінен қашықтықтан жабылуы үшін, ойықтарда кедергімен жолыққанда қашықтықтан жабылуы үшін арналған автоматтық құрылғы арқылы ашылатын желісі, сонымен қатар өздігінен жабылатын есіктер болуы керек.

6.4.7 Отқа төзімділік шектері ерекше дәрежедегі ғимараттарда коммуникациялық шахталар мен саңылауларда орналасқан құбырлардың (сонымен қатар шаң жинағыштар мен қоқыс жойғыштар) отқа төзімділік шегі бір сағаттан аз болмауы қажет.

6.4.8 Ауаны желдеткіш жүйелері бар бөлмелердің (сонымен қатар қонақ үй номерлерінде) терезелерін ішкі аулаға қаратуға рұқсат етіледі.

Бұл кезде көрсетілген терезелердің отқа төзімділік шегі жарты сағаттан аз болмауы қажет немесе номерлер жағынан жоғары орналасқан автоматтық өртсөндіргіш жүйелермен қорғалған болуы қажет.

6.4.9 Эвакуация жолдарында қолдану шарттары бойынша кілттенетін есіктер орналастырғанда, оларда «антиүрей» түрдегі ілмек қарастырылуы қажет.

6.4.10 Эвакуациялық шығар есіктер деп жалпақ жабындыға шығар есіктер, сонымен қатар басқа баспалдақ торына өту мүмкіндігін беретін қолданылмайтын есіктер саналады.

Жанғыш кілем жабындары бар эвакуациялық жолдары трассасы бар еніне жанбайтын материалмен қорғалған болуы тиіс.

6.4.11 Түтінденбейтін баспалдақ торлары коридордың (ол бірнеше бөліктерден тұрса) бір ғана бөлігімен қатыспауы қажет.

6.4.12 Жерасты мен жерүсті қабаттарда технологиялық (функционалдық) байланыс қамтамасыз ететін баспалдақ торлары мен лифт шахталарын жерүсті 3-қабаттан төмен жобалауға рұқсат етіледі, осы баспалдақ торларын эвакуация жолдарына есепке алмағанда. 2 және одан жоғары жерасты қабаттарында 2- немесе 3-түрдегі баспалдақ торлары түтінденбейтін болуы қажет, ал лифт шахталарына ауа келіп отыруы керек.

6.4.13 Көпфункционалды биік ғимараттарда лифт кабиналары жанбайтын материалдардан орындалуы қажет.

Бірінші қабатта өрт лифтісінің шығар есіктері тікелей далаға шығар есіктері бар вестибюлде орналасуы қажет.

6.4.14 Көпфункционалды ғимараттар мен кешендерінің ӨҚЖ құрамына кіруі қажет:

- 1) түтінге қарсы қорғау;
- 2) ішкі өртке қарсы су құбыры мен автоматты өртсөндіргіш;
- 3) өртке қарсы бөлімшелер үшін лифтер (өрт лифтері);
- 4) автоматты өрт дабыл бергіші;
- 5) өрт хабарлағышы мен адамдардың эвакуациясын басқару;
- 6) жеке және коллективтік қорғау мен адамдарды құтқару құралдары;
- 7) адамдарды дәл уақытында эвакуациялау мен оларды өрттің қауіпті факторларынан қорғалуын қамтамасыз ететін көлемдік-жоспарлық және техникалық шешімдер;
- 8) конструкциялар мен өңдеу материалдардарының отқа төзімділік шектері мен өрт қаупін уақыт бойынша анықтау;
- 9) от пен түтіннің таралуын азайтатын құрылғылар (өртке қарсы тосқауылдар, өртке қарсы бөліктер және т.б.).

6.4.15 Өртке қарсы қорғау жүйелерін (1, 2, 3, 4 и 5) басқару бір ӨҚЖ ОБП орындалуы қажет, олардың функциялары мыналар:

- өртке қарсы қорғау жүйелерін басқару;
- ӨҚЖ құрамына кірмейтін, өрт кезінде ғимарат қауіпсіздігін қамтамасыз етуге байланысы бар жүйелерін басқару;

- адамдардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету мен өртті жоюға жауапты барлық қызмет түрлерінің әрекеттерін үйлестіру.

ӨҚЖ ОБПін инженерлік қызметтің диспетчерлік саласымен біріктіруге рұқсат етілмейді.

ӨҚЖ ОБП орналасқан бөлмелердің қоршау конструкциясының отқа төзімділік шегі бір сағаттан аз болмауы қажет.

6.4.16 ӨҚЖ қолдану (жеке не бәрін кешенді) осы және қолданыстағы нормалармен тағайындалады.

7 ӨРТ КЕЗІНДЕ АДАМДАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ

7.1 Жалпы талаптар

7.1.1 Ғимараттардың барлық бөлмелерінің эвакуациялау жолдары, бөлмелердің өзінің еден жабуларынан басқа, таймайтын болуы қажет, ал баспалдақ алаңшаның конструкциялық элементтері сенімді бекітілген болуы қажет.

7.1.2 Бөлмелердегі және эвакуация жолдарындағы конструкциялардың беттік қабаттарының құрылыс материалдарының (өңдеу мен қабықшалар) отқа төзімділік шектер дәрежесі бөлмелердің сыртында бөлмелер мен ғимараттардың функционалдық арналуына тәуелділігіне байланысты қабылдануы қажет, 7.1.1 п. келтірілген эвакуация жолдарын қорғау шараларын ескере отырып.

7.1.3 А және Б категориясындағы Ф5 класты бөлмелерді бір мезгілде 50 адамнан артық келуі үшін арналған бөлмелер астына, сонымен қатар жертөле мен цоколдық қабаттарда орналастыру рұқсат етілмейді.

7.1.4 Ф1.1, Ф1.2, Ф1.3В класты бөлмелерді жертөле мен цоколдық қабаттарда орналастыру рұқсат етілмейді.

7.1.5 Нақты нысандар жағдайында адамдардың эвакуациясын ұйымдастыру мақсатында өрт туралы хабарлағыш жүйелердің қосылуы үшін өрт кезінде өртті сезгіш жүйелер (қондырғылар мен жүйелердің өрт дабыл бергіші), хабарлағыш пен адамдардың эвакуациясын басқару жүйелері өртті автоматты түрде байқауын қажетті уақыт ішінде қамтамасыз ету қажет.

7.2 Эвакуациялық және апаттық шығар есіктер

7.2.1 Эвакуациялық және апаттық шығар есіктерге талаптар «Өрт қауіпсіздігінің Жалпы талаптары» Техникалық регламенттің 3.3.5 және 3.3.6 Бөлімдеріндегі талаптармен анықталады.

7.2.2 Эвакуациялық шығар есіктер екі не одан артық болғанда бұл шығар есіктердің жалпы өткізу қабілеті бөлмеде, қабатта не ғимаратта бар барлық адамдардың эвакуациясын қамтамасыз етуі қажет.

7.2.3 Егер қабатта эвакуациялық шығар есіктері екіден аз емес бөлмелер орналасса, қабаттағы эвакуациялық шығар есіктер саны екіден аз емес болуы қажет.

7.2.4 Эвакуациялық шығар есіктер екі не одан артық болғанда олар тарала орналасқан болуы қажет.

Барлық жағдайда эвакуациялық шығар есіктердің ені эвакуациялық жолдардың геометриясын ескергенде ойықтар немесе есіктер арқылы өрт кезінде адам жатқан зембілді кедергісіз алып өтуге болатындай болуы қажет.

7.2.5 Ашылу бағыты нормаланбайтын бөлмелерден басқа эвакуациялық шығар есіктер ғимараттардан шығар есіктерінің ашылу бағытында ашылуы қажет.

7.2.6 Эвакуациялық шығар есіктерде олардың іштен кілтсіз және электромеханикалық немесе электромагниттік құрылғысыз қолмен еркін ашылуына кедергі келтіретін ілгектері болмауы қажет. Осы есіктер, сонымен қатар бөлмелердің есіктері, пәтерлер мен ғимараттардан сыртқа шығар есіктерден басқасы, өздігінен жабылатын құрылғылармен жабдықталған болуы қажет.

Түтін жойғыш қорғауы бар бөлмелердің эвакуациялық шығар есіктері, сонымен қатар коридорлардың, өздігінен жабылуы үшін құрылғылармен жабдықталған және маңдайшалары тығыздалған болуы қажет.

Ашық күйінде пайдаланылатын бөлмелердің есіктерін өрт кезінде автоматты түрде жабатын құрылғылармен жабдықтау қажет.

7.2.7 Жертөлелер мен цоколдық қабаттардан эвакуациялық шығатын есіктерді бірден сыртқа шығатындай және ғимараттың баспалдақ торларынан оқшаулап жобалау қажет, сонымен қатар «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптар» Техникалық регламентіне сәйкес ерекше жағдайларды ескеру керек.

7.2.8 Техникалық жертөлелерде эвакуациялық шығар есіктер ғимараттардың шығар есіктерінен оқшаулануы қажет және бірден сыртқа алып шығуы керек.

7.2.9 Ғимараттар мен имараттардың апаттық шығар есіктеріне мыналар жобалануы қажет:

- балкон (лоджия) шетінен терезе ойығына дейін бір метрден астам болатын қорғаныс қабырғасы бар балконға немесе лоджияға шығатын есіктер;

- Ф1.3 кластық ғимараттың жақын бөлігіне немесе жақын орналасқан өрт бөлігіне өтетін өткелге шығатын есіктер;

- балкондар немесе лоджияларды қабаттар арқылы қосатын және сыртқы баспалдақпен жабдықталған балкон мен лоджия есіктері;

- Өрт баспалдағына апаратын есік не терезе арқылы бөлмеден тікелей сыртқа шығаратын жолдар, сонымен қатар люк арқылы;

- I, II және III дәрежелі отқа төзімді C0 және C1 класты ғимараттар мен имараттардың шатырына есік не терезе арқылы, сонымен қатар тік немесе еңкейген баспалдақпен люк арқылы шығатын орындар.

7.3 Эвакуациялық жолдарға талаптар

7.3.1 Эвакуация жолдары 2.04-01-2011 «Табиғи және қолдан жарықтандыру» талаптарына сәйкес жарықталған болуы қажет.

7.3.2 Эвакуациялық жолдарына лифттер мен эскалаторлар кірмеуі керек, сонымен қатар алып шығатын участкелер:

- коридорлар арқылы лифт шахталары шығар есіктерінен, егер олардың қоршау конструкциясы өртке қарсы тосқауылдарға қойылатын талаптарға сай келмесе;
- «өтпелі» баспалдақ торлары арқылы, егер баспалдақ торларының алаңшасы коридора бөлігі болса;
- екі қабаттан артық қосатын 2-түрдегі баспалдақтар арқылы, сонымен қатар жөртөле мен цоколдық қабаттардан алып баратын, эвакуациялыққа жатпайтын 2-го түрдегі баспалдақтары орналасқан бөлмелер арқылы өтетін жерлерден басқасы.

7.3.3 Отқа төзімділік шектері V дәрежелі ғимараттар мен СЗ кластық ғимараттардан басқа отқа төзімділік шектері барлық дәрежедегі және конструктивтік өрт қаупі В кластық ғимараттардың эвакуациялау жолдарында өрт қаупі төмендегілерден артық болатын конструкциялардың беттік қабаттарының материалдарын қолдану рұқсат етілмейді:

- Г1, В1, Д2, Т2 - қабырғаларды, төбелер мен вестибюлдер, баспалдақ торларының, лифт алаңшаларының ілінбелі төбелердің толтырымдырын әрлеу үшін;
- Г2, В2, Д3, Т3 немесе Г2, В3, Д2, Т2 - қабырғаларды, төбелерді, ортақ коридордағы, холл мен фойелердің ілінбелі төбелердің толтырымдырын әрлеу үшін;
- Г2, РП2, Д2, Т2 - вестибюль, баспалдақ торларының, лифт алаңшаларының еденінің жабуларын үшін;
- В2, РП2, Д3, Т2 - , ортақ коридордағы, холл мен фойелердің еденінің жабуларын үшін.

7.3.4 Коридорларда қабырғалардың беткі жазықтығынан 2 м кем биіктігінде шығып тұратын қондырғы, газқұбырлары мен жанғыш сұйықтардың құбырларын, сонымен қатар коммуникациялар мен өрт крандарын орналастыру үшін арналған шкафтардан басқа қабырға қуысына қондырылған шкафтарды қондыруға рұқсат етілмейді.

7.3.5 Ортақ коридорға алып баратын баспалдақ торларының есіктерінде, лифт алаңшасының есіктері мен ауаны тұрақты беріп отыратын тамбур-шлюз есіктерінде өздігінен жабу үшін арналған құрылғы мен саңлау қалдырмайтындары болуы қажет. Өрт кезінде ауаны тұрақты беріп отыратын тамбур-шлюз есіктерінде және түтінді мәжбүрлеп жоятын қорғауы бар бөлмелердің есіктерінде өрт кезінде автоматты түрде жабу үшін қондырғы мен саңлау қалдырмайтындары болуы қажет.

7.3.6 Қойылатын талаптарға сай өртке қарсы 1-түрдегі қалқаны мен 3-түрдегі жабындары, қоршау конструкциялары бар лифт алаңшасының лифт шахта есіктерінің отқа төзімділік шегі нормаланбайды.

7.4 Баспалдақтар мен баспалдақ торлары арқылы эвакуациялау талаптары

7.4.1 Эвакуация жолдарында баспалдақтар мен баспалдақ торлары шегінде винт тәрізді баспалдақтар, әртүрлі ені мен адымдау биіктігі бар табан тірегіштер қондыруға рұқсат етілмейді.

2-түрдегі баспалдақтардың басатын жерінің ені мен баспалдақ биіктігі марштар мен баспалдақ торларындағы алаңшаның баспалдақтарына қойылатын талаптарына сәйкес

болуы қажет. 2-түрдегі баспалдақтардың эвакуация жолдарының ұзындығын оның үш еселенген биіктігіне тең қылып қабылдау керек.

3-түрдегі баспалдақтарды жанбайтын материалдардан орындау керек және класы K1 аз емес, отқа төзімділік шектері REI 30 кем емес қабырғалардың бітеу бөлігінде (жарық ойықтарынсыз) орналастыру қажет. Бұл баспалдақтар алаңшасы қажет иметъ н на эвакуациялық шығар есіктер деңгейінде болуы және терезе ойықтарынан ара қашықтығы бір метрден аз емес орналасуы қажет.

7.4.2 Баспалдақ алаңшасының ені марш енінен аз емес болуы қажет.

Секциялы түрдегі Ф 1.3 кластық ғимараттардан басқа барлық кластық функционалдық өрт қауіпті ғимараттарда есіктер, баспалдақ торына шығар есіктер ашық кезінде баспалдақ алаңшасы мен марштардың есептік енін кішірейтпеуі қажет.

7.4.3 Баспалдақ торларында коммуникация шкафтары мен өрт крандарынан басқа жанғыш газдар мен сұйықтары бар құбырларды, енгізіле орналасатын шкафтарды, коридорлар мен баспалдақ торларын жарықтандыруға арналған ашық орналасқан электр кабелдері мен сымдарды (әлсіз ток сымдарынан басқа), жүк лифтері мен жүк көтергішге шығар есіктер қалдыруға, сонымен қатар қабырғалардың жазықтығынан баспалдақ беті мен баспалдақтар алаңшасының биіктігінде шығып тұратын қондырғылар орналастыруға рұқсат етілмейді.

Кәдімгі баспалдақ торларының көлемінде әртүрлі пайдалануға арналған бөлмелер орналастыруға рұқсат етілмейді.

7.4.4 Баспалдақ торларында ғимарат ауласына тікелей немесе жанасқан коридорлардан есіктері бар қалқанмен бөлектенген вестибюль арқылы шығар есіктер болуы қажет.

Эвакуациялық шығар есіктерді ортақ вестибюлі бар екі баспалдақ торларында қондырғанда кем дегенде біреуінде вестибюльден басқа тікелей сыртқа шығаратын есігі болуы қажет.

N1 түрдегі баспалдақ торларында тікелей сыртқа шығаратын есігі болуы қажет.

N2 және N3 түрдегі баспалдақ торлары үшін түтінге қарсы қорғаныс қарастыру қажет.

N2 түрдегі баспалдақ торларында ашылмайтын терезелер болуы қажет.

7.4.5 Түтінденбейтін N1 түрдегі баспалдақ торларына сыртқы ауа зонасы арқылы алып баратын өтетін жерлерінің түтінденбейтіндігі конструктивтік және көлемдік-жоспарлық шешімдермен қамтамасыз етілуі қажет.

Бұл өтетін жерлер ашық қажет болуы және ғимараттың ішкі бұрыштарында орналаспауы қажет.

7.5 Лифттер мен лифтердің шахталарына талаптар

7.5.1 Лифтердің өрт қауіпсіздік талаптары «Өрт қауіпсіздігінің жалпы талаптары» Техникалық регламенттің 3.7.4. Бөлімімен анықталады

Лифт шахтасы мен лифтің машина бөлімінің аралығындағы қоршау конструкциялардың отқа төзімділік шегі нормаланбайды.

7.5.2 Лифт холы мен лифтің машина бөлмелерінде түтіндік өрт хабарлағыштарының қондырғысы қарастырылуы қажет.

Бір ғана өрт хабарлағышы іске қосылса да кішкене жүк лифтерінен басқа лифтік холлдағы лифтерді автоматты түрде «өрт қаупі» режиміне ауыстыру туралы бұйрық берілуі қажет.

Лифтер түйіскен жерге бір өрт хабарлағыштан сигнал түскен осы хабарлағыш қабатында, оған жанаса орналасқан қабаттарда, үстіңгі және астыңғы қабаттарда, шахталарда немесе лифт холлында ауаның артық қысымы берілуі қажет.

7.5.3 Лифт холдарын, шахталарды және машина бөлмелерін сумен өртсөндіретін қондырғыларымен жабдықтауға тиым салынады.

8 АВТОМАТТЫ ӨРТСӨНДІРГІШ ҚОНДЫРҒЫЛАР, ДАБЫЛ БЕРГІШТЕР МЕН ӨРТ ТУРАЛЫ ХАБАРЛАҒЫШТАР

8.1 Жобалаудың жалпы талаптары

8.1.1 Өртүрлі қолданбалы ғимараттар мен имараттар үшін автоматты өртсөндіргіш қондырғылар мен өрт дабыл бергіші жобалау қажет. Автоматты өртсөндіргіш қондырғылары мен өрт дабыл бергіші қолдану қажеттілігі ҚР ҚН 2.02-11-2002 және белгілі тәртіппен бекітілген басқа нормативтік құжаттар сәйкес анықталады.

8.1.2 Автоматты өртсөндіргіш қондырғылар өртсөндіргіш зат түрлері бойынша ауабүркегіштер, сумен, көбікпен, газбен, ұнтақпен және аралас болып бөлінеді.

8.1.3 Өртсөндіргіш қондырғылар түрі, сөндіру әдісі, өртсөндіргіш заты өндірілетін, сақталатын және қолданылатын заттар мен материалдардың өрт қаупі мен физикалық-химиялық қасиеттерін, сонымен қатар қорғалатын қондырғылардың ерекшеліктерін ескерумен жобалаушы мекемемен анықталады.

8.1.4 Автоматты өртсөндіргіш жүйелерді, өрттен қорғану жүйелерін, қорғаныс өрт дабыл бергіштерді жобалауға тапсырысты дайындағанда «Ғимараттарды, бөлмелерді және имараттарды автоматты өрт дабылқаққыш жүйелермен, автоматты өртсөндіргіш қондырғылар және адамдарды өрт туралы жариялағышпен жабдықтау» Техникалық регламент талаптарына сәйкес орындалуы қажет.

8.1.5 Қондырғылардың жобалау және қолдану құжатында ұйымдық-техникалық шаралары, осы қондырғылардың техникалық күйін бақылауын қамтамасыз етілу анықталған болуы қажет.

Автономдық өртсөндіргіш қондырғылардың техникалық күйін бақылау ұйымдық-техникалық шаралармен қамтамасыз етілуі қажет.

8.1.6 Автоматтық өртсөндіргіш қондырғылардың әрбір түрі үшін өртсөндіргіш заттың санын есептеу автоматтық өртсөндіргіш қондырғылардың өртсөндіргіш затына сәйкес болуы қажет.

8.1.7 Автоматтық өртсөндіргіш қондырғылардың құрамына кіруі қажет:

- өртсөндіргіш затты сақтау мен беру функциясын орындайтын қондырғы;
- өрттің көзін анықтайтын қондырғы;
- уавтоматты қосуды қамтамасыз ететін қондырғы;
- өрт туралы белгі беретін немесе қондырғылардың іске қосылғанын білдіретін құралдар;

–қондырғылардың түрінен, қолданылуынан және техникалық орындалуынан және қолданылатын өртсөндіргіш заттың түрінен тәуелді тағы басқа модулдері мен элементтері.

8.1.8 Автоматты өртсөндіргіш қондырғылар бір мезгілде автоматты өрт дабыл бергіш функциясын да орындау қажет.

8.1.9 Автоматты өртсөндіргіш қондырғылардың жасалуы техникалық құжатына сәйкес болуы қажет.

8.1.10 Қондырғыларды есептеу мен жобалау қондырғыларды шығаратын мекеменің нормативтік техникалық құжаты негізінде орындалады.

8.1.11 Автоматты өртсөндіргіш қондырғылардың жасалуы қолданылатын қондырғыларға арналған МемСТ талаптарына сәйкес болуы қажет.

8.1.12 Автоматты өртсөндіргіш қондырғылар мен дабыл бергіштер конструктивтік жасалынуы бойынша мыналарға бөлінеді:

- спринклерлік,
- дренчерлік.

8.1.13 Спринклерлік қондырғылардың әрбір секциясының жеке басқару желісі болуы қажет.

8.1.14 Спринклерлік шашыратқыштардың механикалық бүлінуі мүмкін жерлерде олар арнайы қорғаныс торларымен қорғалынуы қажет.

8.1.15 Сутолтырылған қондырғылардың спринклерлік шашыратқыштарын розеткасымен жоғары, төмен немесе горизонталды тіке қондыру қажет, ауамен толтырылған қондырғыларды – розеткасымен жоғары немесе горизонталды.

8.1.16 Спринклерлік шашыратқыштар мен өрт қаупі класы К1 қабырғалардың (қалқандардың) ара қашықтығы спринклерлік шашыратқыштар аралығының жартысынан аспауы қажет.

8.1.17 Дренчерлік қондырғылардың автоматты қосылуы келесі техникалық құралдардың сигналынан орындалуы қажет:

- оятушы жүйелердің;
- өрт дабыл бергіш қондырғыларының;
- технологиялық қондырғылардың датчиктерінен.

8.1.18 Егер су құбырының гидравликалық параметрлері (қысым, шығын) сумен өртсөндіргіш қондырғылардың есептік параметрлерін қамтамасыз етпесе, қысымды арттыру үшін насос станциясын қарастыру қажет.

8.1.19 Көбікпен өртсөндіргіш қондырғылары үшін (есептелгеннен басқа) 100 % көбік түрлендіргіш резервін қарастыру қажет.

8.1.20 Көбік түрлендіргішті сақтау шарттары жасап шығарушының қағидасына (техникалық құжатына) сай болуы қажет.

8.1.21 Қондырғылардағы өртсөндіргіш заттың есептік мөлшері (массасы) бір мезгілде қорғалынатын кез келген бөлмені немесе бөлмелер тобын қорғауға қажетті нормативтік өртсөндіргіш концентрациясы болуы қажет.

8.1.22 Орталықтандырылған қондырғылар жергілікті қосу құрылғысымен жабдықталуы қажет.

8.1.23 Модулдері қорғалатын бөлмеде орналасқан модулді қондырғылар үшін

жергілікті қосу болмауы қажет. Модулдерде қосу элементтері болса, онда олар алынып тасталуы керек.

8.1.24 Жабдықтар мен қондырғылардың жерге тұйықталуы мен нөлдеуін электр қондырғыларды орналастыру ЭҚО және қондырғылардың техникалық құжаты талаптарына сәйкес орындау қажет.

8.1.25 қондырғыларды қолдану шарттарын ескеретін қосымша талаптар да болу мүмкіндігін де ескеру қажет.

8.1.26 Қоршаған ортаны қорғау жағынан өртсөндіргіш қаттарды пайдалану, техникалық қызмет көрсету, сынау мен жөндеуді жүргізу олардың техникалық құжаттары талаптарына сәйкес болуы қажет.

8.1.27 Өртсөндіргіш заттарды қолданылатын қондырғыларды жобалаған кезде қорғалынатын бөлмелерде жану мүмкіндігін болдырмау шараларын іске асыру қажет.

8.1.28 Қондырғыларда автоматты және арақашықтықтан орындалатын қосылғыштары болуы қажет.

8.1.29 Автоматты өртсөндіргіш қондырғылар жабдықталған бөлмелер осы қондырғылар бар екені туралы белгіленуі қажет. Қорғалатын бөлмелердің кіре берісінде дабыл бергішті қарастыру қажет.

8.1.30 Өрт посты бөлмеде немесе тәулік бойы кезекшілік ететін персоналы бар басқа бөлмеде мыналар қарастырылуы қажет:

- а) жарық және дыбыстық дабыл бергіш:
  - өрт шыққаны туралы (адрестік жүйелері бар өрт дабыл бергіші қолданған кезде бағыттары мен бөлмелерді көрсету);
  - қондырғылардың іске қосылғандығы (бағыттары мен бөлмелерді көрсету);
- б) жарық дабыл бергіш:
  - негізгі және қосалқы электрмен жабдықтау желілерінде кернеудің бары туралы;
  - өрт туралы дыбыстық дабыл бергішінің ажырағаны жайлы (дабыл бергіштің автоматты іске қосылуы болмаған кезде);
  - ақау туралы дыбыстық дабыл бергішінің ажырағаны жайлы (дабыл бергіштің автоматты іске қосылуы болмаған кезде);

8.1.31 Дыбыстық дабыл бергіштің ақау шыққаны немесе қондырғының іске қосылмағандығы туралы дыбыс сигналы қаттылығымен немесе дыбыс сипатымен айқындалуы қажет.

8.1.32 Орталықтандырылған және модулдық технологиялық қондырғылардың орналасуы оларға қызмет көрсету мүмкіндігін қамтамасыз ету қажет.

8.1.33 Қондырғылар құрамындағы ыдыстар олардың қолдану құжаттарына сай сенімді бекітілінуі қажет. Өртсөндіргіш қондырғыларда қолданылатын ыдыстар техникалық құжат талаптарына сәйкес болуы қажет.

8.1.34 Қондырғылардың құбырлары цинкпен қапталған не тоттанбайтын болаттан жасалған болуы қажет.

8.1.35 Өртсөндіргіш қондырғылардың құбырларына өндірістік, санитарлық-техникалық қондырғыларды қосу рұқсат етілмейді.

8.1.36 Шартты шамадағы диаметрі немесе бітемелері бар тұйық және тасымалдаушы құбырлар жуғыш крандармен жабдықталынуы қажет.

8.1.37 Құбырлар ғимараттар конструкцияларына тікелей ұстағыштар арқылы бекітілуі қажет, бірақ оларды басқа конструкциялар үшін тірек ретінде қолдануға рұқсат етілмейді.

8.1.38 Өртсөндіргіш қондырғыларда қолданылатын жабу арматуралар түрлері олардың күйін («жабық», «ашық»).көріп бақылауды қамтамасыз ету қажет.

8.1.39 Басқару түйіндері:

–дабыл бергіштің іске қосылуын тексеруді;

–басқару түйіндеріне дейінгі және кейінгі қысымды өлшеуді қамтамасыз ету қажет.

8.1.40 Өртсөндіргіш қондырғылардың құбырларының қосылған жерлері дәнекерленген, бұрандалы немесе фланцелі болуы қажет.

8.1.41 Қондырғылардың құбырлары жермен жалғасқан (нөлденген) болуы қажет. Жермен жалғасқан жері мен оның белгісі ГОСТ 21130 сәйкес орындалуы қажет.

8.2 Өрт туралы дабыл бергіштерге жалпы талаптар

8.2.1 Өрт дабыл бергіштері ғимараттар мен имараттардың жабындарында, қабырғаларда және басқа құрылыс конструкцияларында, сонымен қатар технологиялық қондырғыда орналасуы қажет.

Жалын туралы дабыл бергіштерді орналастырғанда оптикалық жалған әсерлерді ескеріп орындау қажет.

8.2.2 Жалын туралы дабыл бергіштердің еіден аз емес қондырғыларымен бөлмелердің әрбір нүктесі бақылауда болуы қажет, ал дабыл бергіштердің орналасуы қорғалатын ауданды бақыдауды қарама қарсы бағыттардан қамтамасыз ету қажет.

8.2.3 Жалын туралы дабыл бергіштердің бақылайтын бөлмелер ауданы немесе қондырғыны жалын туралы дабыл бергіштердің шолу бұрышы мен оның техникалық құжатында көрсетілген класына сәйкес анықтау қажет.

ӘӨЖ 69:614.84

МСЖ 91.040.99, 91.120.99, 13.220, 91.080

Негізгі сөздер: өртке қарсы қорғаныс, құрылыс материалдары, өртке қарсы тосқауылдар, өрт қаупі, өрт бөліктері, отқа төзімділік дәрежесінің шектері, отқа төзімділігі, автоматты дабыл бергіштер, эвакуация,

---

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ.....	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ.....	2
4 ЦЕЛИ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ.....	4
4.1 Цели нормативных требований	4
4.2 Функциональные требования	4
5 ОСНОВНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ	5
6 ТРЕБОВАНИЯ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ	7
6.1 Противопожарные требования к строительным конструкциям	7
6.2 Требования к противопожарным преградам	8
6.3 Противопожарные требования к зданиям и сооружениям	9
6.4 Противопожарные требования к элементам зданий	11
7 ТРЕБОВАНИЯ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ЛЮДЕЙ	13
7.1 Общие требования.....	13
7.2 Требования к эвакуационным и аварийным выходам	14
7.3 Требования к эвакуационным путям	15
7.4 Требования к эвакуации по лестницам и лестничным клеткам	16
7.5 Требования к лифтам и шахтам лифтов	17
8 АВТОМАТИЧЕСКИЕ УСТАНОВКИ ПОЖАРОТУШЕНИЯ, СИГНАЛИЗАЦИИ И ОПОВЕЩЕНИЯ О ПОЖАРЕ	17
8.1 Общие требования к проектированию	17
8.2 Общие требования к оповещателям о пожаре	20

ВВЕДЕНИЕ

Настоящий документ разработан в рамках реформы нормативной базы строительной сферы Республики Казахстан, в соответствии с параметрическим методом нормирования.

СН РК «Пожарная безопасность зданий и сооружений» содержит:

- цели нормативных требований;
- функциональные требования;
- требования к рабочим характеристикам.

Настоящие строительные нормы Республики Казахстан СН РК «Пожарная безопасность зданий и сооружений» являются одним из нормативных документов доказательной базы технических регламентов Республики Казахстан «Требования к безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», «Общие требования к пожарной безопасности», «Требования к безопасности пожарной техники для защиты объектов» и «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализации, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре» и регламентируют пожарную безопасность зданий и сооружений.

При разработке требований были изучены и проанализированы отечественные и зарубежные нормативно-методические материалы по проектированию, строительству и эксплуатации ряда объектов.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ

FIRE SAFETY OF BUILDINGS AND STRUCTURES

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящие строительные нормы СН РК «Пожарная безопасность зданий и сооружений» разработаны в целях реализации положений технических регламентов «Общие требования к пожарной безопасности», «Требования к безопасности пожарной техники для защиты объектов» и «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализации, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре» и регламентируют пожарной безопасности зданий и сооружений.

1.2 При изменении функционального назначения существующих зданий или отдельных помещений в них, а также при изменении объемно-планировочных и конструктивных решений должны применяться требования противопожарной защиты настоящих строительных норм в соответствии с новым назначением этих зданий или помещений.

1.3 Требования настоящего государственного норматива дополняются и уточняются противопожарными требованиями, изложенными в других государственных нормативах и документах в области пожарной безопасности (отраслевых, специальных), учитывающие особенности функционального назначения, а также специфику пожарной защиты отдельных видов зданий, помещений и инженерных систем.

1.4 Требования строительных норм (раздел 6) не распространяются на здания специального назначения (для производства и хранения взрывчатых веществ и средств взрывания, военного назначения, атомных электростанций и других объектов с ядерными реакторами, подземные сооружения метрополитенов и горных выработок, особо сложные и уникальные объекты, пожарные депо).

2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящих строительных норм необходимы следующие ссылочные нормативные акты и нормативные документы:

Технический регламент «Общие требования к пожарной безопасности». Утвержден постановлением Правительства Республики Казахстан от 16 января 2009 года № 14.

Технический регламент «Требования к безопасности пожарной техники для защиты объектов». Утвержден постановлением Правительства Республики Казахстан от 16 января 2009 года № 16.

Технический регламент «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализации, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре». Утвержден постановлением Правительства Республики Казахстан от 29 августа 2008 года № 796.

Технический регламент «Требования к безопасности конструкций из других материалов». Утвержден постановлением Правительства Республики Казахстан от 31 декабря 2008 года № 1351.

Технический регламент «Требования к безопасности деревянных конструкций» // Утвержден постановлением Правительства Республики Казахстан от 26 декабря 2008 года № 1265.

«Правила устройства электроустановок». Постановление Правительства Республики Казахстан от 24 октября 2012 года № 1355.

СН РК 1.01-01-2011 Государственные нормативы в области архитектуры, градостроительства и строительства. Основные положения.

СН РК 1.02-03-2011 Порядок разработки, согласования, утверждения и состав проектной документации на строительство.

СН РК 2.01-01-2013 Защита строительных конструкций от коррозии.

СН РК 2.04-01-2011 Естественное и искусственное освещение.

СН РК 3.01-03-2011 Генеральные планы промышленных предприятий.

СН РК 4.01-01-2011 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

СН РК 4.02-01-2011 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

СН РК 4.04-07-2013 Электротехнические устройства.

СН РК 5.03-07-2013 Несущие и ограждающие конструкции.

ГОСТ 21130-75 Изделия электротехнические. Зажимы заземляющие и знаки заземления. Конструкция и размеры.

ПРИМЕЧАНИЕ При пользовании настоящим Государственным нормативом целесообразно проверять действие ссылочных нормативных документов по ежегодно издаваемым информационным перечням и указателям на текущий год и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным бюллетеням и указателям, опубликованным в текущем году.

Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим Государственным нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) документом.

Если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.

3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящих строительных нормах применяются термины с соответствующими определениями, изложенными в СН РК 1.01-01, а также следующие дополнительные определения:

3.1 Пожар: Неконтролируемый процесс горения, причиняющий материальный ущерб, вред жизни и здоровью людей, интересам общества и государства

3.2 Аварийный выход: Дверь, люк или иной выход, которые ведут на путь эвакуации, непосредственно наружу или в безопасную зону, используются как дополнительный выход для спасения людей, но не учитываются при оценке соответствия необходимого количества и размеров эвакуационных путей и эвакуационных выходов и которые удовлетворяют требованиям безопасной эвакуации людей при пожаре.

3.3 Горение: Экзотермическая реакция окисления вещества, сопровождающаяся по крайней мере одним из трех факторов: пламенем, свечением и выделением дыма

3.4 Пожарная опасность: Возможность возникновения и (или) развития пожара

3.5 Пожарная опасность здания: Состояние объекта, характеризующее вероятностью возникновения пожара и величиной ожидаемого ущерба

3.6 Огнезащита: Снижение пожарной опасности материалов и конструкций путем специальной обработки или нанесения покрытия (слоя).

3.7 Огнестойкость: Способность строительных материалов и конструкций ограничивать распространение огня, а также сохранять необходимые эксплуатационные качества при высоких температурах в условиях пожара. Характеризуется пределами огнестойкости.

ПРИМЕЧАНИЕ Пределы огнестойкости строительных материалов и конструкций определяются путем их огневых испытаний по стандартной методике и выражаются временем (в часах или минутах) действия на конструкцию стандартного пожара до достижения ею одного из следующих предельных состояний:

- Потери несущей способности (обрушение или прогиб) при проектной схеме опирания и действии нормативной нагрузки — постоянной от собственного веса конструкции и временной, длительной, от веса стационарного оборудования (станков, аппаратов и машин, электродвигателей и др.);
- Повышения температуры необогреваемой поверхности в среднем более чем на 160 °С или в любой ее точке более чем на 190 °С в сравнении с начальной температурой либо более 220 °С независимо от температуры конструкции до испытаний;
- Образования в конструкции сквозных трещин или отверстий, через которые проникают продукты горения или пламя;
- Достижения при испытаниях ненагруженной конструкции критической температуры (то есть температуры, при которой происходят необратимые изменения физико-механических свойств) её несущих элементов или частей, защищенных огнезащитными покрытиями и облицовками; характеризует потерю несущей способности.

3.8 Опасный фактор пожара: Фактор пожара, воздействие которого приводит к травме, отравлению или гибели человека, а также к материальному ущербу;

ПРИМЕЧАНИЕ К опасным факторам пожара относятся: пламя и искры; повышенная температура окружающей среды; задымление; изменение состава газовой среды; токсичные продукты горения и термического разложения; пониженная концентрация кислорода.

3.9 Очаг пожара: Место первоначального возникновения пожара.

3.10 Пожарная безопасность: Состояние защищенности людей, имущества, собственности, общества и государства от пожаров.

3.11 Пожарная нагрузка: Количество теплоты, которое может выделяться в помещение (здание) при пожаре с единицы площади.

3.12 Пожарная опасность: Возможность возникновения и (или) развития пожара.

3.13 Пожарный отсек: Часть здания, выделяемая противопожарными преградами (стенами, зонами, перекрытиями) с целью ограничения возможной площади пожара и обеспечения условий для его ликвидации.

3.14 Противодымная защита: Комплекс организационных мероприятий и технических средств, направленных на предотвращение воздействия на людей дыма, повышенной температуры и токсичных продуктов горения.

3.15 Противопожарная преграда: Конструкция (стена, перегородка, перекрытие) или объемный элемент (тамбур-шлюз), предназначенная для ограничения распространения опасных факторов пожара в смежные с горящим помещения в течение нормируемого времени. Заполнителями проемов в противопожарных преградах могут служить противопожарные двери (ворота, окна, люки).

3.16 Путь эвакуации: Безопасный при эвакуации людей путь, ведущий к эвакуационному выходу.

3.17 Система пожарной безопасности: Комплекс организационных мероприятий и технических средств, направленных на предотвращение пожара и ущерба от него.

3.18 Система противопожарной защиты: Совокупность организационных мероприятий и технических средств, направленных на предотвращение воздействия на людей опасных факторов пожара и ограничение материального ущерба от него.

3.19 Требования пожарной безопасности: Специальные условия социального и (или) технического характера, установленные в целях обеспечения пожарной безопасности законодательством Республики Казахстан, нормативными актами уполномоченного государственного органа.

3.20 Эвакуационный выход: Выход, ведущий в безопасную при пожаре зону.

3.21 Эвакуация людей при пожаре: Вынужденный процесс движения людей из зоны, где имеется возможность воздействия на них опасных факторов пожара.

4 ЦЕЛИ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

4.1 Цели нормативных требований

Целями нормативных требований являются обеспечение пожарной безопасности зданий и сооружений на стадиях их проектирования, строительства и эксплуатации, включая реконструкцию, ремонт и изменение функционального назначения с применением строительных технологий и огнестойких материалов, средств и способов противопожарной защиты, их механической безопасности по прочности и надежности для сохранения здоровья и жизни людей, а также исключения или снижения материального ущерба при пожаре.

4.2 Функциональные требования

При проектировании, строительстве, расширении, техническом перевооружении, модернизаций, капитальном ремонте зданий и сооружений должны применяться строительные материалы и конструктивные элементы, отвечающие требованиям по огнестойкости, должны быть приняты объемно-планировочные и конструктивные решения и учтены организационно-технические мероприятия и мероприятия, ограничивающие площадь, интенсивность и продолжительность горения, которые в совокупности в максимальной степени позволяют снизить наносимый пожаром вред здоровью людей и возможный ущерб материальным ценностям.

При проектировании зданий и сооружений, при их строительстве и эксплуатации должны быть обеспечены следующие функциональные требования:

а) механическая прочность и устойчивость, чтобы здания и сооружения выдерживали все виды воздействий огневых и других опасных факторов при пожаре без разрушительных повреждений и аварий;

б) пожарная безопасность объекта - недопущение пожара, ограничение возгорания и распространения огня и дыма, устройство установок дымоудаления и сохранение несущей способности строительных конструкции по пределу огнестойкости;

в) здания и сооружения должны быть спроектированы и построены таким образом, чтобы:

- конструктивно-технологическими решениями исключалось развитие возможных опасных повреждений в строительных конструкциях, материалах и элементах зданий и сооружений, а также возникновение аварийных ситуаций при возникновении и распространении пожара;

- создавались безопасные и оптимальные условия для эвакуации людей проектированием эвакуационных путей, выходов, пожарных отсеков, автоматических систем пожаротушения и сигнализации, технических средств пожаротушения и т.д.;

- для предотвращения распространения и тушения пожара, а также спасения людей и материальных ценностей при пожаре необходимо обеспечивать беспрепятственный доступ пожарной техники, технических, спасательных и медицинских служб к зданиям и сооружениям, с устройством проходов, проездов и подъездных дорог для доступа к объекту.

5 ОСНОВНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

5.1 В зданиях должны быть предусмотрены конструктивные, объемно-планировочные и инженерно-технические решения, обеспечивающие в случае пожара:

- общую устойчивость и неизменяемость первоначальных габаритов зданий и сооружений в течение времени, определяемого требуемой степенью огнестойкости их несущих и ограждающих конструкций, строительных материалов и конструктивных элементов;

- возможности эвакуации людей, независимо от их возраста и физического состояния, наружу на прилегающую к зданию территорию (далее - наружу) до

наступления угрозы их жизни и здоровью вследствие воздействия опасных факторов пожара;

- возможность спасения людей из здания, а при экстренной обстановке и непосредственно занимаемых ими помещений;
- возможность доступа личного состава противопожарных подразделений и подачи средств пожаротушения к очагу пожара, а также проведения мероприятий по спасению людей и материальных ценностей;
- нераспространение пожара на рядом расположенные здания;
- максимально возможное ограничение прямого и косвенного материального ущерба, включая само здание.

5.2 В составе проектной документации, разрабатываемой согласно СН РК 1.02-03-2011 «Порядок разработки, согласования, утверждения и состав проектной документации на строительство», должен быть предусмотрен раздел, предписывающий выполнение (соблюдение) противопожарных требований при эксплуатации зданий и сооружений.

5.3 В процессе строительства зданий и сооружений необходимо обеспечивать:

- выполнение противопожарных мероприятий, предусмотренных проектом;
- соблюдение противопожарных правил в соответствии с правилами пожарной безопасности и охрану от пожара строящегося и вспомогательных объектов, пожаробезопасное проведение строительно-монтажных работ;
- наличие и исправное содержание первичных средств борьбы с пожаром;
- соблюдение противопожарных мер при проведении монтажных, строительных, сварочных и огневых работ на строительном объекте и строительной площадке;
- возможность эвакуации и спасения людей, а также защиты материальных ценностей при пожаре на строящемся объекте и строительной площадке;

5.4 Системы обеспечения пожарной безопасности зданий и сооружений, системы предотвращения пожаров и противопожарной защиты должны отвечать требованиям, регламентируемым в Разделе 3.1 Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

5.5 При определении противопожарных расстояний между зданиями и сооружениями на территории городских и сельских населенных пунктов, а также установлении системы противопожарных организационно-технических мероприятий необходимо руководствоваться требованиями Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности», Разделы 3.1 и 3.2 и Технического регламента «Требования к безопасности зданий, сооружений и прилегающих территорий».

5.6 При проектировании и строительстве зданий и сооружений, наряду с требованиями настоящего нормативного документа, должны учитываться требования Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности» (Раздел 3.3):

- к составу и функциональным характеристикам систем обеспечения пожарной безопасности зданий и сооружений;
- по огнестойкости и пожарной опасности зданий, сооружений и пожарных отсеков;
- по ограничению распространения пожара в зданиях, сооружениях и пожарных отсеках;
- к эвакуационным путям, эвакуационным и аварийным выходам;

– по обеспечению деятельности пожарно-спасательных подразделений.

5.7 Требования к организационным мероприятиям по содержанию и обеспечению пожарной безопасности эвакуационных путей и выходов, электроустановок, систем отопления и вентиляции, инженерного оборудования и источников противопожарного водоснабжения при эксплуатации зданий и сооружений регламентируются Разделом 3.5 Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности» и «Правилами пожарной безопасности» Республики Казахстан.

6 ТРЕБОВАНИЯ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ ПОЖАРНОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ

6.1 Противопожарные требования к строительным конструкциям

6.1.1 При проектировании и строительстве зданий и сооружений противопожарная защита конструкций, помещений, зданий, элементов и частей зданий по их огнестойкости и (или) пожарной опасности должна соответствовать требованиям пожарно-технической классификации.

6.1.2 Противопожарные преграды по способу предотвращения распространения опасных факторов пожара, а также по огнестойкости должны быть соответствующего типа в зависимости от назначения объекта в целях подбора строительных конструкций и заполнения проемов в противопожарных преградах материалом с необходимым пределом огнестойкости и классом пожарной опасности.

6.1.3 Пределы огнестойкости строительных конструкций должны быть установлены по времени (в минутах) от начала огневого испытания при стандартном температурном режиме до наступления одного или последовательно нескольких нормируемых для данной конструкции признаков предельных состояний: потери несущей способности (R), потери целостности (E), потери теплоизолирующей способности вследствие повышения температуры на необогреваемой поверхности конструкции до предельных значений (I) или достижения предельной величины плотности теплового потока на нормируемом расстоянии от необогреваемой поверхности конструкции (W) по огнестойкости, с учетом функционального назначения конструкции.

6.1.4 Предел огнестойкости узлов крепления и примыкания строительных конструкций между собой должен быть не ниже минимального требуемого предела огнестойкости стыкуемых строительных конструкций и определяется в рамках оценки огнестойкости стыкуемых строительных конструкций. Предел огнестойкости по признаку R конструкции, являющейся опорой для других конструкций, должен быть не менее предела огнестойкости опираемой конструкции.

6.1.5 Строительные конструкции не должны способствовать скрытому распространению горения.

В стенах, перегородках, перекрытиях и покрытиях зданий, а также в узлах их сочленения не допускается предусматривать пустоты, ограниченные горючими материалами, за исключением пустот, разделенных элементами сплошного сечения или глухими диафрагмами из негорючих материалов толщиной, равной не менее толщины

пересекаемой конструкции, в том числе по контуру помещений и коридоров.

Перечисленные выше требования не распространяются на наружную теплоизоляцию и отделку зданий.

6.1.6 В зданиях и сооружениях I - III степеней огнестойкости, кроме малоэтажных жилых домов, не допускается выполнять отделку (в случае использования штучных материалов - облицовку) внешних поверхностей наружных стен из материалов групп горючести Г2 - Г4, а для зданий классов функциональной пожарной опасности Ф1.1 и Ф4.1 должны применяться фасадные системы класса К0 с применением негорючих материалов облицовки, отделки и теплоизоляции.

6.1.7 Узлы пересечения строительных конструкций с нормируемыми пределами огнестойкости кабелями, трубопроводами, воздухопроводами и другим технологическим оборудованием должны иметь предел огнестойкости не ниже пределов, установленных для пересекаемых конструкций.

6.1.8 Подвесные потолки, применяемые для повышения пределов огнестойкости перекрытий и покрытий, по пожарной опасности должны соответствовать требованиям, предъявляемым к этим перекрытиям и покрытиям.

Противопожарные перегородки в помещениях с подвесными потолками и фальшполами должны разделять пространство над и под ними.

В пространстве за подвесными потолками и под фальшполами не допускается размещение каналов и трубопроводов для транспортирования горючих газов, пылевоздушных смесей, жидкостей и материалов.

Подвесные потолки и фальшполы не допускается использовать в помещениях категорий А и Б.

6.1.9 Пути эвакуации (общие коридоры, холлы, фойе, вестибюли, галереи) должны выделяться стенами или перегородками, предусмотренными от пола до перекрытия (покрытия).

Указанные стены и перегородки должны примыкать к глухим участкам наружных стен и не иметь открытых проемов, не заполненных дверьми, люками, светопрозрачными конструкциями и др. (в том числе над подвесными потолками и под фальшполами). Узлы пересечения указанных стен и перегородок инженерными коммуникациями должны герметизироваться материалами группы НГ.

6.2 Требования к противопожарным преградам

6.2.1 К строительным конструкциям, выполняющим функции противопожарных преград в пределах зданий, сооружений и пожарных отсеков, относятся противопожарные стены, перегородки и перекрытия, противопожарные занавесы, шторы и экраны.

6.2.2 Противопожарные преграды характеризуются огнестойкостью и пожарной опасностью. Огнестойкость противопожарной преграды определяется огнестойкостью ее элементов:

- ограждающей части;
- конструкций, обеспечивающих устойчивость преграды;
- конструкций, на которые она опирается;

- узлов крепления и примыкания конструкций.

Пределы огнестойкости конструкций, обеспечивающих устойчивость противопожарной преграды, конструкций, на которые она опирается, а также узлов крепления конструкций между собой по признаку R, а узлов примыкания по признакам EI, должны быть не менее предела огнестойкости противопожарной преграды.

Пожарная опасность противопожарной преграды определяется пожарной опасностью ее ограждающей части с узлами крепления и конструкций, обеспечивающих устойчивость преграды.

6.2.3 Перегородки, перекрытия и преграды тамбур-шлюзов по противопожарным параметрам должны соответствовать требованиям, приведенным в Приложении 15 Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

6.2.4 Общая площадь проемов в противопожарных преградах, за исключением ограждений лифтовых шахт, не должна превышать одной четверти их площади.

Не нормируется общая площадь проемов в противопожарных преградах, если значения нормируемых пределов огнестойкости заполнения проемов предусмотрены не менее соответствующих пределов огнестойкости противопожарной преграды.

6.2.5 При устройстве наружных стен из негорючих материалов с ленточным остеклением противопожарные стены должны разделять остекление.

6.2.6 Противопожарные перекрытия должны примыкать к наружным стенам, выполненным из негорючих материалов, без зазоров и должны иметь предел огнестойкости не менее предела огнестойкости сопрягаемых преград.

6.3 Противопожарные требования к зданиям и сооружениям

6.3.1 Здания, сооружения, а также пожарные отсеки (далее - здания) подразделяются по степеням огнестойкости, классам конструктивной и функциональной пожарной опасности.

6.3.2 Не допускается использовать огнезащитные покрытия и пропитки в местах несущих элементов здания, исключающих возможность их периодической замены или восстановления, а также контроля их состояния.

6.3.3 Пределы огнестойкости заполнения проемов (дверей, ворот, окон и люков, а также фонарей, в том числе зенитных, и других светопрозрачных участков настилов покрытий) не нормируются, за исключением заполнения проемов в противопожарных преградах, согласно п. 227 Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

6.3.4 Пределы огнестойкости и классы пожарной опасности конструкций чердачных покрытий в зданиях всех степеней огнестойкости не нормируются, за исключением специально оговоренных случаев.

6.3.5 Противопожарные стены, разделяющие здание на пожарные отсеки, должны возводиться на всю высоту здания или до противопожарных перекрытий 1-го типа и иметь предел огнестойкости не менее предела огнестойкости сопрягаемых преград, а также обеспечивать нераспространение пожара в смежный по горизонтали пожарный отсек при обрушении конструкций здания со стороны очага пожара.

При разделении пожарных отсеков разной высоты противопожарной должна быть стена более высокого отсека. При разделении пожарных отсеков разной ширины противопожарной должна быть стена более широкого отсека.

6.3.6 Предел огнестойкости участков покрытий зданий, используемых для проезда пожарной техники или устройства площадки для аварийно-спасательных кабин пожарных вертолетов, должен быть не менее REI 60, класс пожарной опасности - K0.

При устройстве эвакуационных выходов на эксплуатируемую кровлю или специально оборудованный участок кровли, участок кровли, предназначенный для размещения людей, должен быть выполнен из негорючих материалов.

6.3.7 Пределы огнестойкости конструкций переходов между зданиями (корпусами) определенной степени огнестойкости должны соответствовать требованиям, предъявляемым к соответствующим конструкциям зданий этой степени огнестойкости. При разных степенях огнестойкости зданий (корпусов), соединяемых переходом, конструкции переходов должны соответствовать требованиям, предъявляемым к конструкциям зданий более высокой степени огнестойкости. Переходы должны выполняться из материалов НГ.

6.3.8 При наличии в здании частей различной функциональной пожарной опасности, разделенных противопожарными преградами, каждая из таких частей должна отвечать противопожарным требованиям, предъявляемым к зданиям соответствующей функциональной пожарной опасности.

6.3.9 Строительные конструкции не должны способствовать скрытому распространению горения. В стенах, перегородках, перекрытиях и покрытиях и других ограждающих конструкциях зданий не допускается предусматривать замкнутые пространства (в дальнейшем - пустоты), ограниченные материалами групп Г3 и Г4 за исключением пустот:

- в деревянных конструкциях перекрытий и покрытий, разделенных глухими диафрагмами на участки, а также по контуру внутренних стен;
- между металлическим профилированным листом и слоем пароизоляции при условии, что за слоем пароизоляции (в том числе без слоя пароизоляции), расположен утеплитель из материала групп НГ, Г1, Г2. При утеплителе из материалов групп Г3 и Г4, (в том числе без слоя пароизоляции), эти пустоты по торцам листов должны быть заполнены материалом групп НГ, Г1, Г2 на длину не менее одной четверти метра;
- между конструкциями группы K0 и их облицовками со стороны помещений из материалов групп Г3 или Г4 при условии разделения этих конструкций глухими диафрагмами на участки;

6.3.10 Огнестойкость узлов крепления строительной конструкции, в том числе узла крепления кровли, с нормируемым пределом огнестойкости должна быть не ниже требуемой огнестойкости самой конструкции по признаку R.

6.3.11 При бесчердачных крышах кровельное покрытие должно быть выполнено из бронированного рубероида или с гравийной засыпкой или должна быть разделена противопожарными поясами на участки нормированной площадью.

Противопожарные пояса должны пересекать основание под кровельное покрытие (в том числе теплоизоляцию), выполненное из материалов групп горючести ГЗ или Г4, на всю толщину этих материалов.

6.3.12 Огнезащитные средства, нанесенные на открытую поверхность конструкций, должны соответствовать требованиям, предъявляемым к материалам поверхностных слоев конструкций и не должны увеличивать пожарную опасность защищаемой конструкции.

Увеличение объема (толщины) огнезащитных покрытий при пожаре не считается повреждением.

Запрещается применение огнезащитных средств в местах, исключающих возможность периодической проверки их состояния, замены или восстановления.

6.3.13 Ограждающие конструкции каналов, шахт и ниш для прокладки коммуникаций должны соответствовать требованиям, предъявляемым к противопожарным перегородкам 1-го типа и перекрытиями 3-го типа.

6.3.14 В подвале или цокольном этаже лестница должна быть ограждена противопожарными перегородками 1-го типа с устройством тамбур-шлюза с подпором воздуха в случае пожара.

6.3.15 Помещение, в котором расположена лестница 2-го типа или эскалатор, должно отделяться от примыкающих к нему коридоров и других помещений противопожарными перегородками 1-го типа.

6.3.16 В зданиях всех степеней огнестойкости стропила и обрешетку чердачных покрытий (кроме зданий V степени огнестойкости) необходимо подвергать огнезащитной обработке.

6.3.17 В зданиях всех степеней огнестойкости (за исключением V) облицовку внешних поверхностей наружных стен не допускается выполнять из горючих материалов.

6.3.18 Необходимость устройства противопожарного водопровода и других стационарных средств пожаротушения должна предусматриваться в зависимости от степени огнестойкости, конструктивной и функциональной пожарной опасности здания, пожаровзрывоопасности и величины временной пожарной нагрузки.

6.3.19 К системам противопожарного водоснабжения зданий должен быть обеспечен гарантированный доступ для противопожарных подразделений и их оборудования.

6.4 Противопожарные требования к элементам зданий

6.4.1 Фонари верхнего света при использовании их в системе дымоудаления должны иметь автоматический, дистанционный и ручной приводы для открывания в случае пожара, а при использовании силикатного стекла также иметь и защитную сетку снизу.

6.4.2 При пожаре:

- лифты должны автоматически опускаться на первый этаж и быть заблокированными (за исключением пожарных лифтов);
- привод эскалатора должен автоматически отключаться по сигналу от любого

пожарного оповещателя, установленного в здании, а также по сигналу из центрального пульта управления (ЦПУ) системам противопожарной защиты (СПЗ).

6.4.3 Электроснабжение ЦПУ СПЗ должно быть предусмотрено по 1-й категории надежности.

ЦПУ СПЗ должен иметь прямую телефонную связь с ближайшим подразделением государственной противопожарной службы.

6.4.4 Подвалы с двумя и более этажами должны быть защищены установками автоматического пожаротушения и другими средствами противопожарной защиты в соответствии с техническим регламентом «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализации, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре» и настоящим государственным нормативом.

6.4.5 В зданиях особой степени огнестойкости:

- двери выходов из номеров гостиниц (апартаментов, квартир) на пути эвакуации должны иметь уплотнения в притворах, кроме нижней кромки, предел их огнестойкости должен быть не менее получаса;
- двери лестничных клеток должны иметь предел огнестойкости не менее одного часа по признаку потери целостности;
- двери (люки) коммуникационных шахт должны быть противопожарными с пределом огнестойкости не менее треть четверти часа.
- в остальных случаях пределы огнестойкости дверей не нормируются.

6.4.6 Раздвижные перегородки на путях эвакуации в обычных условиях должны быть открыты и иметь: ручной, автоматический (от дымовых пожарных оповещателей) и дистанционный из ЦПУ СПЗ приводы для закрывания, автоматическое устройство открывания при встрече с препятствием в проеме в случае срабатывания дистанционного привода при закрывании, а также самозакрывающуюся дверь с уплотненным притвором.

6.4.7 В зданиях особой степени огнестойкости предел огнестойкости трубопроводов (в том числе пылеуборки и мусороудаления), не расположенных в коммуникационных шахтах и нишах, должен быть не менее одного часа.

6.4.8 Окна помещений (в том числе жилых номеров в гостиницах), оснащенных системой кондиционирования воздуха, допускается ориентировать во внутренние дворы со светопропускающим покрытием.

При этом указанные окна должны иметь предел огнестойкости не менее получаса или должны быть защищены системой автоматического пожаротушения, расположенной над ними со стороны номеров.

6.4.9 При размещении на путях эвакуации запираемых по условиям эксплуатации дверей, в них должны быть предусмотрены запоры типа «антипаника».

6.4.10 Эвакуационным выходом считается выход на плоскую кровлю, в том числе неэксплуатируемую, по которой возможен проход к другой лестничной клетке.

Трасса эвакуационного пути по горючему ковру кровли должна быть защищена негорючим материалом на ширину.

6.4.11 Незадымляемые лестничные клетки не должны сообщаться с одним и тем же отсеком коридора (при делении последнего на отсеки).

6.4.12 Лестничные клетки и лифтовые шахты, обеспечивающие технологическую (функциональную) связь подземных и надземных этажей, допускается проектировать не выше 3-го надземного этажа, не включая указанные лестничные клетки в расчет путей эвакуации. При 2-х и более подземных этажах лестничные клетки должны быть незадымляемыми 2-го или 3-го типа, а лифтовые шахты с подпором воздуха.

6.4.13 Лифтовые кабины в многофункциональных высотных зданиях должны выполняться из негорючих материалов.

Выход из пожарного лифта на первом этаже должен располагаться в вестибюле, имеющем выход непосредственно на улицу.

6.4.14 В СПЗ многофункциональных зданий и комплексов должны входить:

- 1) противодымная защита;
- 2) внутренний противопожарный водопровод и автоматическое пожаротушение;
- 3) лифты для противопожарных подразделений (пожарные лифты);
- 4) автоматическая пожарная сигнализация;
- 5) оповещение о пожаре и управление эвакуацией людей;
- 6) средства индивидуальной и коллективной защиты и спасения людей;
- 7) объемно-планировочные и технические решения, обеспечивающие своевременную эвакуацию людей и их защиту от опасных факторов пожара;
- 8) регламентация огнестойкости и пожарной опасности конструкций и отделочных материалов;
- 9) устройства, ограничивающие распространение огня и дыма (противопожарные преграды, противопожарные отсеки и др.).

6.4.15 Управление системами противопожарной защиты (1, 2, 3, 4 и 5) должно осуществляться из одного ЦПУ СПЗ, функции которых следующие:

- управление системами противопожарной защиты;
- управление системами, не входящими в число СПЗ, но связанными с обеспечением безопасности в здании при пожаре;
- координация действий всех служб, ответственных за обеспечение безопасности людей и ликвидацию пожара.

ЦПУ СПЗ не допускается совмещать с диспетчерской инженерных служб.

6.4.16 Применение СПЗ (отдельных или всех комплексно) регламентируется настоящими и действующими нормами.

7 ТРЕБОВАНИЯ К ОБЕСПЕЧЕНИЮ БЕЗОПАСНОСТИ ЛЮДЕЙ

7.1 Общие требования

7.1.1 Эвакуационные пути из всех помещений здания, кроме полового покрытия самих помещений, должны иметь нескользкую поверхность, а конструкционные элементы лестничных площадок должны быть надежно закреплены.

7.1.2 Степень огнестойкости строительных материалов поверхностных слоев конструкций (отделок и облицовок) в помещениях и на путях эвакуации за пределами помещений должна быть принята в зависимости от функционального предназначения

помещения и здания, с учетом необходимых мероприятий по защите путей эвакуации согласно п. 7.1.1.

7.1.3 Не допускается размещать помещения класса Ф5 категорий А и Б под помещениями, предназначенными для одновременного пребывания более 50 человек, а также в подвальных и цокольных этажах.

7.1.4 В подвальных и цокольных этажах не допускается размещать помещения классов Ф1.1, Ф1.2, Ф1.3.

7.1.5 Системы обнаружения пожара (установки и системы пожарной сигнализации), оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре должны обеспечивать автоматическое обнаружение пожара за время, необходимое для включения систем оповещения о пожаре в целях организации эвакуации людей в условиях конкретного объекта.

7.2 Требования к эвакуационным и аварийным выходам

7.2.1 Требования к эвакуационным и аварийным выходам определяются требованиями Разделов 3.3.5 и 3.3.6 Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

7.2.2 При наличии двух и более эвакуационных выходов общая пропускная способность этих выходов должна обеспечивать эвакуацию всех людей, находящихся в помещении, на этаже или в здании.

7.2.3 Число эвакуационных выходов с этажа должно быть не менее двух, если на нем располагается помещение, которое должно иметь не менее двух эвакуационных выходов.

7.2.4 При наличии двух и более эвакуационных выходов они должны быть расположены рассредоточено.

Во всех случаях ширина эвакуационного выхода должна быть такой, чтобы с учетом геометрии эвакуационного пути через проем или дверь можно было при пожаре беспрепятственно пронести носилки с лежащим на них человеком.

7.2.5 Двери эвакуационных выходов должны открываться по направлению выхода из здания, за исключением тех помещений, для которых направление открывания не нормируется.

7.2.6 Двери эвакуационных выходов не должны иметь запоров, препятствующих их свободному открыванию изнутри вручную без ключа и без электромеханического или электромагнитного устройства. Указные двери, а также двери из помещений, кроме дверей квартир и дверей выходов из здания наружу, должны быть оборудованы устройствами для самозакрывания.

Двери эвакуационных выходов из помещений с принудительной противодымной защитой, в том числе из коридоров, должны быть оборудованы приспособлениями для самозакрывания и уплотнением в притворах.

При этом двери таких помещений, которые должны эксплуатироваться в открытом положении, необходимо оборудовать устройствами, обеспечивающими их автоматическое закрывание в случае пожара.

7.2.7 Эвакуационные выходы из подвальных и цокольных этажей следует предусматривать таким образом, чтобы они вели непосредственно наружу и были обособленными от общих лестничных клеток здания, сооружения, строения, за исключением случаев, установленных Техническим регламентом «Общие требования к пожарной безопасности»

7.2.8 В технических подпольях эвакуационные выходы должны быть обособлены от выходов из здания и вести непосредственно наружу.

7.2.9 К аварийным выходам в зданиях, сооружениях и строениях относятся выходы, которые ведут:

- на балкон или лоджию с глухим простенком более одного метра от торца балкона (лоджии) до оконного проема (остекленной двери) или более полутора метра между остекленными проемами, выходящими на балкон (лоджию);
- на переход, ведущий в смежную секцию здания класса Ф1.3 или в смежный пожарный отсек;
- на балкон или лоджию, оборудованные наружной лестницей, поэтажно соединяющей балконы или лоджии;
- непосредственно наружу из помещений через окно или дверь, ведущим к пожарной лестнице, а также через люк. При этом выход через приямок должен быть оборудован лестницей в приямок, а выход через люк - лестницей в помещении. Уклон этих лестниц не нормируется;
- на кровлю зданий, сооружений и строений I, II и III степеней огнестойкости классов С0 и С1 через окно или дверь, а также через люк по вертикальной или наклонной лестнице.

7.3 Требования к эвакуационным путям

7.3.1 Пути эвакуации должны быть освещены в соответствии с требованиями СН РК 2.04-01-2011 «Естественное и искусственное освещение».

7.3.2 Эвакуационные пути не должны включать лифты и эскалаторы, а также участки, ведущие:

- через коридоры с выходами из лифтовых шахт, если их ограждающие конструкции не отвечают требованиям, предъявляемым к противопожарным преградам;
- через «проходные» лестничные клетки, когда площадка лестничной клетки является частью коридора;
- по лестницам 2-го типа, соединяющим более двух этажей (ярусов), а также ведущим из подвалов и цокольных этажей, за исключением проходов через помещения, в которых расположены лестницы 2-го типа, не являющиеся эвакуационными.

7.3.3 В зданиях всех степеней огнестойкости и классов конструктивной пожарной опасности, кроме зданий V степени огнестойкости и зданий класса С3, на путях эвакуации не допускается применять материалы поверхностных слоев конструкций с более высокой пожарной опасностью, чем:

- Г1, В1, Д2, Т2 - для отделки стен, потолков и заполнения подвесных потолков в вестибюлях, лестничных клетках, лифтовых холлах;

- Г2, В2, Д3, Т3 или Г2, В3, Д2, Т2 - для отделки стен, потолков и заполнения подвесных потолков в общих коридорах, холлах и фойе;

- Г2, РП2, Д2, Т2 - для покрытий пола в вестибюлях, лестничных клетках, лифтовых холлах;

- В2, РП2, Д3, Т2 - для покрытий пола в общих коридорах, холлах и фойе.

7.3.4 В коридорах не допускается размещать оборудование, выступающее из плоскости стен на высоте менее двух метров, газопроводы и трубопроводы с горючими жидкостями, а также встроенные шкафы, кроме шкафов для коммуникаций и пожарных кранов.

7.3.5 Двери лестничных клеток, ведущие в общие коридоры, двери лифтовых холлов и двери тамбур-шлюзов с постоянным подпором воздуха должны иметь приспособления для самозакрывания и уплотнения в притворах. Двери тамбур-шлюзов с подпором воздуха при пожаре и двери помещений с принудительной противодымной защитой должны иметь автоматические устройства для их закрывания при пожаре и уплотнение в притворах.

7.3.6 В лифтовых холлах с ограждающими конструкциями, отвечающими требованиям, предъявляемым к противопожарным перегородкам 1-го типа и перекрытиям 3-го типа пределы огнестойкости дверей шахт лифтов не нормируются.

7.4 Требования к эвакуации по лестницам и лестничным клеткам

7.4.1 На путях эвакуации не допускается в пределах маршей лестницы и лестничной клетки устройство винтовых лестниц, ступеней с различной шириной проступи и различной высоты.

Ширина проступи и высота ступени лестницы 2-го типа должны соответствовать требованиям, установленным для маршей и площадок лестниц в лестничных клетках. Длину пути эвакуации по лестнице 2-го типа следует принимать равной ее утроенной высоте.

Лестницы 3-го типа следует выполнять из негорючих материалов и размещать у глухих (без световых проемов) частей стен класса не ниже К1 с пределом огнестойкости не ниже REI 30. Эти лестницы должны иметь площадки на уровне эвакуационных выходов и располагаться на расстоянии не менее одного метра от оконных проемов.

7.4.2 Ширина лестничных площадок должна быть не менее ширины марша.

В зданиях всех классов функциональной пожарной опасности, кроме зданий класса Ф 1.3 секционного типа, двери, выходящие на лестничную клетку, в открытом положении не должны уменьшать расчетную ширину лестничных площадок и маршей.

7.4.3 В лестничных клетках не допускается размещать трубопроводы с горючими газами и жидкостями, встроенные шкафы, кроме шкафов для коммуникаций и пожарных кранов, открыто расположенные электрические кабели и провода (за исключением проводки для слаботочных устройств) для освещения коридоров и лестничных клеток, предусматривать выходы из грузовых лифтов и грузовых подъемников, а также размещать оборудование, выступающее из плоскости стен на высоте от поверхности ступеней и площадок лестниц,

В объеме обычных лестничных клеток не допускается встраивать помещения любого назначения.

7.4.4 Лестничные клетки должны иметь выход наружу на прилегающую к зданию территорию непосредственно или через вестибюль, отделенный от примыкающих коридоров перегородками с дверями. При устройстве эвакуационных выходов из двух лестничных клеток через общий вестибюль минимум одна из них, кроме выхода в вестибюль, должна иметь выход непосредственно наружу.

Лестничные клетки типа Н1 должны иметь выход только непосредственно наружу.

Для лестничных клеток типов Н2 и Н3 должна предусматриваться противодымная защита.

Окна в лестничных клетках типа Н2 должны быть не открывающимися.

7.4.5 Незадымляемость переходов через наружную воздушную зону, ведущих к незадымляемым лестничным клеткам типа Н1, должна быть обеспечена их конструктивными и объемно-планировочными решениями.

Эти переходы должны быть открытыми и не должны располагаться во внутренних углах здания.

7.5 Требования к лифтам и шахтам лифтов

7.5.1 Требования к пожарной безопасности лифтов определяются Разделом 3.7.4 Технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

Предел огнестойкости ограждающих конструкций между шахтой лифта и машинным отделением лифта не нормируется.

7.5.2 В лифтовых холлах и машинных помещениях лифтов должна быть предусмотрена установка дымовых пожарных извещателей.

При срабатывании хотя бы одного из извещателей должна быть автоматически подана команда на перевод лифтов данного лифтового холла, кроме малых грузовых лифтов, в режим работы «пожарная опасность».

При поступлении сигнала от одного из пожарных извещателей лифтового узла, на этаже этого извещателя и на смежных с ним выше и ниже расположенных этажах, в шахтах или в лифтовом холле должно быть создано избыточное давление воздуха.

7.5.3 Лифтовые холлы, шахты и машинные помещения не допускается оборудовать установками водяного пожаротушения.

8 АВТОМАТИЧЕСКИЕ УСТАНОВКИ ПОЖАРОТУШЕНИЯ, СИГНАЛИЗАЦИИ И ОПОВЕЩЕНИЯ О ПОЖАРЕ

8.1 Общие требования к проектированию

8.1.1 Для зданий и сооружений различного назначения необходимо проектирование автоматических установок пожаротушения и пожарной сигнализации. Необходимость применения автоматических установок пожаротушения и пожарной сигнализации определяется в соответствии СН РК 2.02-11-2002 «Нормы оборудования

зданий, помещений и сооружений системами автоматической, пожарной сигнализации, автоматическими установками пожаротушения и оповещения людей о пожаре» и другими нормативными документами, утвержденными в установленном порядке.

8.1.2 Автоматические установки пожаротушения подразделяются по виду огнетушащего вещества на аэрозольные, водяные, пенные, газовые, порошковые и комбинированные.

8.1.3 Тип установки пожаротушения, способ тушения, огнетушащее вещество определяется организацией–проектировщиком с учетом пожарной опасности и физико-химических свойств производимых, хранимых и применяемых веществ и материалов, а также особенностей защищаемого оборудования.

8.1.4 Оформление задания на проектирование автоматических систем пожаротушения, пожарной, охранной и охранно-пожарной сигнализации должны осуществляться в соответствии с требованиями Технического регламента «Требования по оборудованию зданий, помещений и сооружений системами автоматического пожаротушения и автоматической пожарной сигнализации, оповещения и управления эвакуацией людей при пожаре».

8.1.5 В проектной и эксплуатационной документации на установки должны быть определены организационно-технические мероприятия, обеспечивающие контроль технического состояния данных установок.

Контроль технического состояния автономных установок пожаротушения должен обеспечиваться организационно-техническими мероприятиями.

8.1.6 Расчет количества огнетушащего вещества для каждого типа автоматических установок пожаротушения должен соответствовать по виду огнетушащего вещества автоматической установке пожаротушения.

8.1.7 В состав автоматических установок должны входить:

- устройства, выполняющие функции хранения и подачи огнетушащего вещества;
- устройства обнаружения очагов пожара;
- устройства, обеспечивающие автоматический пуск;
- средства, выдающие сигнал о пожаре или срабатывании установки,

и другие модули и элементы, в зависимости от типа, вида, назначения и технического исполнения установки и применяемые огнетушащего вещества.

8.1.8 Автоматические установки пожаротушения должны выполнять одновременно и функции автоматической пожарной сигнализации.

8.1.9 Исполнение автоматических установок пожаротушения должно соответствовать технической документации.

8.1.10 Расчет и проектирование установок производится на основе нормативной технической документации предприятия – изготовителя установок.

8.1.11 Исполнение автоматических установок пожаротушения должно соответствовать требованиям ГОСТ на применяемые установку.

8.1.12 Автоматические установки пожаротушения и сигнализации по конструктивному исполнению подразделяются на:

- спринклерные,
- дренчерные.

8.1.13 Каждая секция спринклерной установки должна иметь самостоятельный узел управления.

8.1.14 В местах, где имеется опасность механического повреждения, спринклерные оросители должны быть защищены специальными защитными решетками.

8.1.15 Спринклерные оросители водозаполненных установок необходимо устанавливать вертикально розетками вверх, вниз или горизонтально, в воздушных установках – вертикально розетками вверх или горизонтально.

8.1.16 Расстояние между спринклерными оросителями и стенами (перегородками) с классом пожарной опасности К1 не должно превышать половины расстояния между спринклерными оросителями.

8.1.17 Автоматическое включение дренчерных установок должно осуществляться по сигналам от одного из видов технических средств:

- побудительных систем;
- установок пожарной сигнализации;
- датчиков технологического оборудования.

8.1.18 Если гидравлические параметры водопровода (напор, расход) не обеспечивают расчетных параметров установки водяного пожаротушения, должна быть предусмотрена насосная станция для повышения давления.

8.1.19 Для установок пенного пожаротушения необходимо предусматривать (кроме расчетного) 100 % резерв пенообразователя.

8.1.20 Условия хранения пенообразователя должны отвечать инструкции (технической документации) изготовителя.

8.1.21 Расчетное количество (масса) огнетушащего вещества в установке должно быть достаточным для обеспечения его нормативной огнетушащей концентрации в любом защищаемом помещении или группе помещений, защищаемых одновременно.

8.1.22 Централизованные установки должны быть оснащены устройствами местного пуска.

8.1.23 Местный пуск модульных установок, модули которых размещены в защищаемом помещении, должен быть исключен. При наличии пусковых элементов на модулях они должны быть заблокированы.

8.1.24 Заземление и зануление приборов и оборудования установок должно выполняться согласно ПУЭ и соответствовать требованиям технической документации на оборудование.

8.1.25 К установкам могут быть предъявлены дополнительные требования безопасности, учитывающие условия их применения.

8.1.26 В части охраны окружающей среды установки должны соответствовать требованиям технической документации к огнетушащим веществам при эксплуатации, техническом обслуживании, испытании и ремонте.

8.1.27 При проектировании установок должны быть приняты меры, исключающие возможность возникновения загораний в защищаемых помещениях от применяемых огнетушащих веществ.

8.1.28 Установки должны иметь автоматическое и дистанционное включение.

8.1.29 Помещения, оборудованные автоматическими установками пожаротушения,

должны быть оснащены указателями о наличии в них установок. У входов в защищаемые помещения должна предусматриваться сигнализация.

8.1.30 В помещении пожарного поста или другом помещении с персоналом, ведущим круглосуточное дежурство, должна быть предусмотрена:

а) световая и звуковая сигнализация:

– о возникновении пожара (с расшифровкой по направлениям или помещениям в случае применения адресных систем пожарной сигнализации);

– о срабатывании установки (с расшифровкой по направлениям или помещениям);

б) световая сигнализация:

– о наличии напряжения на основном и резервном вводах электроснабжения;

– об отключении звуковой сигнализации о пожаре (при отсутствии автоматического восстановления сигнализации);

– об отключении звуковой сигнализации о неисправности (при отсутствии автоматического восстановления сигнализации);

8.1.31 Звуковой сигнал о пожаре должен отличаться тональностью или характером звука от сигнала о неисправности и срабатывании установки.

8.1.32 Размещение технологического оборудования централизованных и модульных установок должно обеспечивать возможность их обслуживания.

8.1.33 Сосуды в составе установки должны быть надежно закреплены в соответствии с эксплуатационными документами на сосуды. Сосуды, применяемые в установках пожаротушения, должны соответствовать требованиям технической документации.

8.1.34 Трубопроводы установок должны быть выполнены из оцинкованной или нержавеющей стали.

8.1.35 Присоединение производственного, санитарно-технического оборудования к питающим трубопроводам установок пожаротушения не допускается.

8.1.36 Тупиковые и кольцевые питающие трубопроводы должны быть оборудованы промывочными кранами с диаметром условного прохода или заглушками.

8.1.37 Трубопроводы должны крепиться держателями непосредственно к конструкциям здания, при этом не допускается их использование в качестве опор для других конструкций.

8.1.38 Тип запорной арматуры (задвижки), применяемой в установках пожаротушения, должен обеспечивать визуальный контроль ее состояния («закрыто», «открыто»).

8.1.39 Узлы управления должны обеспечивать:

– проверку сигнализации об их срабатывании;

– измерение давления до и после узла управления.

8.1.40 Соединения трубопроводов в установках пожаротушения должны быть сварными, резьбовыми и фланцевыми или паяными.

8.1.41 Трубопроводы установок должны быть заземлены (занулены). Знак и место заземления необходимо осуществлять согласно ГОСТ 21130.

8.2 Общие требования к оповещателям о пожаре

8.2.1 Пожарные оповещатели пламени должны устанавливаться на перекрытиях, стенах и других строительных конструкциях зданий и сооружений, а также на технологическом оборудовании.

Размещение оповещателей пламени необходимо производить с учетом исключения возможных воздействий оптических помех.

8.2.2 Каждая точка помещения должна контролироваться не менее чем двумя оповещателями пламени, а расположение оповещателей должно обеспечивать контроль защищаемой площади с противоположных направлений.

8.2.3 Контролируемую оповещателем пламени площадь помещения или оборудования следует определять, исходя из значения угла обзора оповещателя и в соответствии с его классом, указанным в технической документации.

УДК 69:614.84

МКС 91.040.99, 91.120.99, 13.220, 91.080

Ключевые слова: пожарная безопасность, очаг возгорания, степень огнестойкости, строительные материалы, противопожарные преграды, пожарные отсеки, противодымная защита, дымоудаление, эвакуационные пути, аварийный выход

Ресми басылым

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҰЛТТЫҚ ЭКОНОМИКА МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС, ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ ЖӘНЕ
ЖЕР РЕСУРСТАРЫН БАСҚАРУ КОМИТЕТІ**

**Қазақстан Республикасының
ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

**ҚР ҚН 2.02-01-2014
ҒИМАРАТТАР МЕН ИМАРАТТАРДЫҢ ӨРТ ҚАУІПСІЗДІГІ**

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА, ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА И УПРАВЛЕНИЯ ЗЕМЕЛЬНЫМИ РЕСУРСАМИ МИНИСТЕРСТВА
НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ
Республики Казахстан**

**СН РК 2.02-01-2014
ПОЖАРНАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ ЗДАНИЙ И СООРУЖЕНИЙ**

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная